

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta mezinárodních vztahů

Obor: Mezinárodní obchod

Česko-kolumbijská obchodní spolupráce s přihlédnutím ke kulturním odlišnostem

(bakalářská práce)

Autor: Kateřina Příbylová

Vedoucí: Ing. Františka Müllerová

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Česko-kolumbijská obchodní spolupráce s přihlédnutím ke kulturním odlišnostem“ vypracovala samostatně. Veškerou literaturu jsem uvedla v seznamu použité literatury.

V Praze dne 30.4.2015

.....

podpis

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Františce Müllerové za vstřícnost, cenné rady a připomínky při vedení této práce. Dále bych ráda poděkovala manažerovi obchodního oddělení firmy Škoda Auto a.s. a J. M. C. Sanabriovi za jejich čas a ochotu při poskytování rozhovorů.

Seznam zkratek

- ALADI – Asociación Latinoamericana de Integración (Latinskoamerické integrační seskupení)
- ALCA - Área de Libre Comercio de las Américas (Americká zóna volného obchodu)
- ATPA – Andean Trade Preference Act (Andské preferenční sdružení cel)
- BID – (Americká rozvojová banka)
- CAN – Comunidad Andina (Andské společenství národů)
- CARICOM – Caribbean Community (Karibská komunita)
- CIF - Cost, Insurance and Freight (náklady, pojištění a přepravné)
- ČSÚ – Český statistický úřad
- DANE – Departamento administrativo nacional de estadísticas (Národní statistický úřad Kolumbie)
- ELN – Ejército de Liberación Nacional (Národní osvobozenecská armáda)
- EU – Evropská unie
- FARC – Fuerzas armadas revolucionarias de Colombia (Revoluční ozbrojené síly Kolumbie)
- FENALCO – Federación Nacional de Comerciantes (Národní federace obchodníků)
- FOB - Free on Board (Vyplaceně na loď)
- GSP – Generalised System of Preferences (Systém všeobecných celních preferencí)
- HDP – Hrubý domácí produkt
- IMD – International Institut for Management Development (Mezinárodní institut pro rozvoj managementu)
- MERCOSUR - Mercado Común del Sur (Společný trh Jihu)
- MZV ČR– Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
- OAS – Organization of American States (Organizace amerických států)
- OSN – Organizace spojených národů
- SGP+ - Sistema Generalizado de Preferencias (Všeobecný systém preferencí s EU)
- SELA – Sistema Económico Latinoamericano (Ekonomický systém Latinské Ameriky)
- TPP – Trans-Pacific Partnership (Transpacifické partnerství)
- UNASUR – Unión de Naciones Suramericanas (Unie jihoamerických národů)
- USD – United States Dollar (Americký dolar)

Obsah

Úvod	1
1 Základní údaje o Kolumbii	4
1.1 Geografické ukazatele	4
1.2 Demografické ukazatele	6
1.3 Stručná historie země	10
1.4 Politické prostředí	12
1.4.1 Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních	13
1.4.2 Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách	14
2 Ekonomická situace Kolumbie	16
2.1 Historický vývoj ekonomické situace Kolumbie	16
2.2 Základní makroekonomické ukazatele	17
2.2.1 HDP	17
2.2.2 Vývoj inflace	19
2.2.3 Míra nezaměstnanosti	20
2.3 Sektorové členění ekonomiky Kolumbie	21
2.3.1 Zemědělství	21
2.3.2 Průmysl	22
2.3.3 Služby	23
2.4 Zahraniční obchod	24
2.4.1 Obchodní bilance	25
2.4.2 Teritoriální struktura zahraničního obchodu Kolumbie	28
2.4.3 Zbožová struktura zahraničního obchodu Kolumbie	30
3 Obchodní spolupráce České republiky s Kolumbií	32
3.1 Historie vztahů České republiky a Kolumbie	32
3.2 Bilance vzájemné výměny za posledních pět let	34
3.3 Komoditní struktura českého vývozu do Kolumbie a dovozu z Kolumbie	35
3.4 Perspektivní položky českého exportu	37
3.5 Nejvýznamnější firmy figurující na kolumbijském trhu	39

4	Kulturní a obchodní specifika Kolumbie	43
4.1	Kulturní specifika Kolumbie	43
4.2	Obchodní specifika Kolumbie	44
4.2.1	Pozdrav a oslovování	44
4.2.2	Vizitky	45
4.2.3	Small talk	45
4.2.4	Doba jednání	46
4.2.5	Pracovní oběd a večeře	46
4.2.6	Desatero pro obchodování s Kolumbií od CzechTrade	47
4.3	Porovnání obou kultur podle G. Hofstede	48
4.3.1	Index vzdálenosti moci	49
4.3.2	Index míry individualismu	50
4.3.3	Index maskulinity	52
4.3.4	Index vyhýbání se nejistotě	53
4.3.5	Index dlouhodobé orientace	53
5	Případová studie	55
5.1	Rozhovor s vedením obchodního oddělení v Škoda Auto a.s.	55
5.2	Rozhovor s občanem Kolumbie	56
	Závěr	58
	Seznam použité literatury a pramenů	61
	Knižní zdroje:	61
	Elektronické zdroje:	62
	Ostatní zdroje:	66
	Seznam grafů	I
	Seznam tabulek	I
	Seznam obrázků	I
	Seznam příloh	II
	Přílohy	III

Úvod

Kolumbie patří mezi deset největších ekonomik Latinské Ameriky a Karibiku. V posledních deseti letech ekonomika Kolumbie stále narůstá. Mezi hlavní obchodní partnery patří USA a na druhé místo se řadí EU se stále rostoucí tendencí. O Kolumbii je také známo, že nemalé finanční částky získává díky výrobě kokainu, ve které se řadí mezi největší na světě. Kolumbijská vláda však není spokojená s pověstí největšího zpracovatele koky, proto vede boje proti drogám. Pro Českou republiku Kolumbie nepatří mezi hlavní obchodní partnery. Nicméně pro Kolumbii druhým hlavním obchodním partnerem je Evropská unie a vztahy se neustále vyvíjí s rostoucí tendencí. Proto i pro české firmy se kolumbijský trh může jevit jako perspektivní.

Cílem bakalářské práce je analýza obchodní spolupráce České republiky s Kolumbií a porovnání obou kultur. Na základě této komparace vyvodím, v jak velké míře kulturní a obchodní odlišnosti ovlivňují obchodní jednání a jak se to odráží na celkovém úspěchu při uzavírání obchodu mezi oběma zeměmi. Ve své bakalářské práci použiji metodu analýzy při charakterizování ekonomické situace země a vyhodnocování vhodnosti kolumbijského trhu pro české exportéry. Také ve své práci použiji metodu komparace, to především ve čtvrté kapitole, kde budu porovnávat obě kultury dle Geerta Hofstedeho.

Práce bude obsahovat 5 kapitol, které se budou dělit na dílčí subkapitoly. V první kapitole se budu věnovat obecným charakteristikám Kolumbie. Zmíním geografické ukazatele, jako je například rozloha, s kým Kolumbie sousedí, s jakým klimatem se zde můžeme setkat apod. Další ukazatele, kterými se budu zabývat, jsou demografické. V této části uvedu počet obyvatel a věkovou a rasovou strukturu obyvatelstva. Historie Kolumbie je bohatá na události, v této kapitole však zmíním pouze ty nejdůležitější. Poté se zaměřím na politické prostředí, které je nezbytné znát při vstupu na zahraniční trh. V rámci subkapitoly bude také zahrnuta stručná charakteristika politického systému, významné politické strany a celkově vnitropolitické prostředí. Velmi důležitou částí této subkapitoly je zahraničně-politické prostředí, které se bude věnovat členství Kolumbie v mezinárodních organizacích a účasti země na mnohostranných smlouvách a dohodách.

Mezi obecné charakteristiky země patří samozřejmě také ekonomická situace země, které však věnuji vlastní kapitolu, protože ji lze v mé práci považovat za důležitější, neboť

na ni navážu v dalších kapitolách. Na úvod kapitoly bych chtěla zmínit historický vývoj ekonomické situace, která byla ovlivněna samozřejmě vyhlášením nezávislosti, dále také globalizací a finanční krizí. Jako další subkapitolu zvolím analýzu základních makroekonomických ukazatelů, mezi které řadíme hrubý domácí produkt, vývoj inflace a míru nezaměstnanosti. Dále se v této kapitole budu věnovat sektorovému členění ekonomiky Kolumbie, kde budu analyzovat zemědělství, průmysl a služby. V neposlední řadě se zaměřím na zahraniční obchod, kde uvedu obchodní bilanci země. Dále budu zahraniční obchod analyzovat z hlediska teritoriální a zbožové struktury v období poledních pěti let.

Třetí kapitola se bude zabývat obchodní spoluprací České republiky s Kolumbií. Na začátek uvedu historii vztahů České republiky a Kolumbie. Diplomatické vztahy s Kolumbií byly navázány již v roce 1934, tudíž patří mezi naše nejstarší. Následující subkapitola bude pojednávat o bilanci vzájemné výměny za posledních pět let. Uvedu také hlavní vývozní a dovozní položky. Poté se budu věnovat perspektivním položkám českého trhu, které se budou odvíjet od velikosti trhu, podílu domácí výroby a dovozu apod. Díky Mnohostranné obchodní dohodě EU s Kolumbií je situace na kolumbijském trhu pro české exportéry mnohem snazší. Tato dohoda totiž znamená pro české vývozce snížení cel, což vede ke zvýšení celkového exportu. Dále poukážu na nejvýznamnější firmy figurující na kolumbijském trhu. Zástupci firem Matoušek CZ a.s., Česká zbrojovka a.s. a Zetor a.s. mi poskytnou odpovědi na krátké otázky prostřednictvím emailu, které se týkaly působení firmy na kolumbijském trhu a jejich prosperity do budoucna. Škoda Auto a.s. mi na otázky o fungování firmy odpověděla také prostřednictvím emailu, avšak ohledně kulturních odlišností mi byl poskytnut osobní rozhovor, kterému se budu věnovat v páté kapitole své práce.

Čtvrtou kapitolu věnuji kulturním a obchodním specifikům. Na začátek této kapitoly uvedu kulturní specifika, které je nezbytné znát pro úspěšné obchodní jednání. Především bych se chtěla zaměřit na tanec, hudbu a víru. Mimo jiné je nesmírně důležité si před obchodním jednáním zjistit informace o obchodních specifikách dané země, které též vedou a napomáhají k úspěšnému uzavření obchodu. V této subkapitole se zaměřím na dobu jednání, vizitky, stolování, zdravení a oslovování. Na závěr čtvrté kapitoly se budu zabývat kulturními dimenzemi definovanými Geertem Hofstedem, na základě kterých

porovnáám českou a kolumbijskou kulturu a popíši jejich vzájemné společné a rozdílné znaky.

Pátá kapitola bude složena ze dvou rozhovorů. První rozhovor proběhne s manažerem obchodu pro oblast Latinské Ameriky ve firmě Škoda Auto a.s., který mi byl ochoten poskytnout odpovědi na otázky týkající se kulturních odlišností, které ovlivňují obchodní jednání. Druhý rozhovor mi poskytl kolumbijský občan, který žije v Praze již sedm let, což potvrzuje jeho znalost obou kultur, které porovnávám v této práci.

1 Základní údaje o Kolumbii

1.1 Geografické ukazatele

Oficiální název Kolumbie zní Kolumbijská republika, místní řečí República de Colombia. Se svou rozlohou 1 138 910 km², je čtvrtou největší zemí Jižní Ameriky. V porovnání se všemi zeměmi světa zaujímá 26. místo. Dále díky své rozloze získává statut sedmé největší země na celém Americkém kontinentu. Celková hranice činí 6 672 km, z toho 3 802 km náleží pobřeží. Kolumbie je jediná země Jižní Ameriky, kterou omývá jak ze západu Tichý oceán, tak ze severu Karibské moře. Na severozápadě sdílí hranice s Panamou, naopak jihozápad hraničí s Ekvádorem a Peru, na jihovýchodě sousedí s Brazílií a východní hranice patří Venezuele.¹

Na území Kolumbie se nachází čtyři geografické regiony, jimiž jsou Andská vysočina, Karibské nížiny, Pacifické nížiny, Los Llanos (region savan) a tropický deštný les na jihu Kolumbie. Díky svému geografickému rozsahu je Kolumbie bohatá na kontrasty. Západní část země je převážně hornatá. Nachází se zde pohoří Kordillery, které se v Jižní Americe nazývá Andy. Celkově na Americkém kontinentu zabírá 15 500 metrů, v Jižní Americe to je 8 000 metrů. Kordillery se rozprostírají jižně od Karibiku po celé délce západní části Kolumbie a je rozdělena na tři části, které se jmenují Západní, Střední a Východní. Kromě těchto pohoří se v Kolumbii nachází pohoří Sierra Nevada de Santa Marta. Jedná se o nejvyšší pobřežní pohoří na světě. V Kolumbii najdeme hned dva nejvyšší body, které mají stejnou nadmořskou výšku. Oba body, vysoké 5 775 metrů n. m., se nachází na již zmiňovaném pohoří Sierra Nevada de Santa Marta a jmenují se Pico Cristobal Colon a Pico Simon Bolivar.² Východní území And je z poloviny tvořeno četnými řekami a jejich přítoky. Na východě země částečně tvoří hranici s Venezuelou významná řeka Orinoco. Další důležitou řekou Kolumbie je Amazonka, která je nejvodnatější řekou světa. Amazonka tvoří na jihu Kolumbie částečnou hranici s Peru. Na

¹COLOMBIA. Geografia. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: <http://www.colombia.com/colombia-info/informacion-general/geografia/>

² UNIVERSIDAD NACIONAL DE COLOMBIA. Revista Colombiana de Geografia. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: <http://www.revistas.unal.edu.co/index.php/rcg>

západě se do Tichého oceánu vlévají menší řeky, jako jsou například Baudó, San Juan, Dagua, Naya, Micay. Na severu ústí řeky do Karibského moře a patří mezi ně Atrato, Sinú, Ranchería a velmi významná řeka Magdalena, do které se vlévá další z významných řek nesoucí název Cauca.³

Dále se Kolumbie dělí na krajinné regiony, které jsou Andský region, Karibský region, Pacifický region, Orinoquijský region a Amazonský region. Kolumbie leží blízko rovníku a v tropickém podnebném pásmu a vyskytují se rozdílnosti v nadmořských výškách. Z toho důvodu je zaručená rozmanitost podnebí. Na východě podél pobřeží a v rovinách se vyskytuje horké klima. Na jihu nacházíme tropický deštný les a řeku Amazonku, kde panuje vlhké klima a vysoký počet srážek. Naopak v oblasti Karibiku a podél Pacifiku se střídají období sucha a dešťů. Chladnější klima se objevuje v horských pásmech. Zbytek země ovládá mírná část klimatického podnebí. Nejvyšší úhrn srážek je zaznamenáván u pobřeží Tichého oceánu, jde také o jedny z nejvyšších úhrnů srážek v celé Latinské Americe. Naopak nejnižší množství srážek potkáme v severní části země. Region Los Llanos nabízí během skoro celého roku suché období, jedná se o savanu. V hlavním městě panuje mírné a tropické podnebí.⁴

Kolumbie je země bohatá na přírodní podmínky, proto zde existuje mnoho národních parků. Na západě Amazonské kotliny na jihozápadní hranici s Ekvádorem a Peru se nachází Národní park La Paya. Mimo pevninu přibližně 50 km od pobřeží Kolumbie se na ostrově v Tichém oceánu nachází zajímavá přírodní rezervace, která se nazývá Národní park Ostrov Gorgona. Na jihovýchodě Kolumbie je Národní park Chiribiquete. Park typický pro své vulkány se jmenuje Národní park Nevado del Huila. V horských krajinách je známý Národní park Sierra Nevada del Cocuy.⁵

³CIA The World Factbook. Geography. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/co.html>

⁴ COLOMBIA. Clima. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: <http://www.colombia.com/colombia-info/informacion-general/geografia/clima/>

⁵ MINISTERIO DE AMBIENTE Y DESARROLLO SOSTENIBLE. Parques Nacionales. [online]. [cit. 2014-03-11] Dostupný z: <http://www.parquesnacionales.gov.co/porta/es/>

1.2 Demografické ukazatele

V roce 2014 bylo zaznamenáno, že v Kolumbii žije 48 114 492 obyvatel. V porovnání s ostatními státy světa se nachází na 30. příčce v počtu obyvatel. Za posledních sto let, tudíž od roku 1914 do roku 2014, se počet obyvatel zvětšil o devítinásobek.⁶

Z tabulky číslo 1 lze vyčíst, že největší zastoupení kolumbijského obyvatelstva má věková skupina 25-54 let. Celkově se většina obyvatel skládá z lidí mladších 54 let. Nejméně zastoupená věková třída je ta nejstarší (nad 65 let), čemuž také nasvědčuje fakt, že průměrný věk obyvatelstva Kolumbie se rovná 28,9 let.⁷ V porovnání s evropskými státy je obyvatelstvo Kolumbie mnohem mladší stát, hodnoty nejstarší kategorie se totiž v evropských zemích pohybují kolem 18 %.⁸ V Kolumbii se muži dožívají v průměru 72 let a ženy 78 let. Porodnost dosahuje 16,73/1000 obyvatel a úmrtnost 5,36/1000 obyvatel. Porodnost se však od roku 1964 neustále snižuje a úmrtnost stagnuje, což znamená, že i celkový přírůstek obyvatelstva neustále klesá. Od roku 2000 celkový přírůstek obyvatelstva poklesl a nyní jeho hodnota činí 1,07 %.⁹

Dále na grafu číslo jedna je zobrazena pyramida struktury obyvatelstva Kolumbie podle věkových skupin a pohlaví. Obrázek potvrzuje fakta z uvedené tabulky číslo jedna, že obyvatelstvo Kolumbie je obecně mladé a největší zastoupení lidí je ve věku do 54 let. Z grafu lze dále vyčíst, že neexistují velké rozdíly mezi podílem mužů a žen. Vyšší podíl žen na obyvatelstvu Kolumbie se objevuje od věku 60 a výš. Celkové procentuální zastoupení mužů se odhaduje na 49 % a ženy zastupují 51 %.

⁶ THE WORLD BANK. Population, total. [online]. [cit. 2015-01-03] Dostupný z: <http://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL/countries/CO?display=graph>

⁷ DANE. Proyecciones de Poblacion. [online]. [cit. 2015-01-04] Dostupný z: http://www.dane.gov.co/files/investigaciones/poblacion/proyepobla06_20/8Tablasvida1985_2020.pdf

⁸ EUROSTAT. Population structure and ageing. [online]. [cit. 2015-01-04] Dostupný z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population_structure_and_ageing

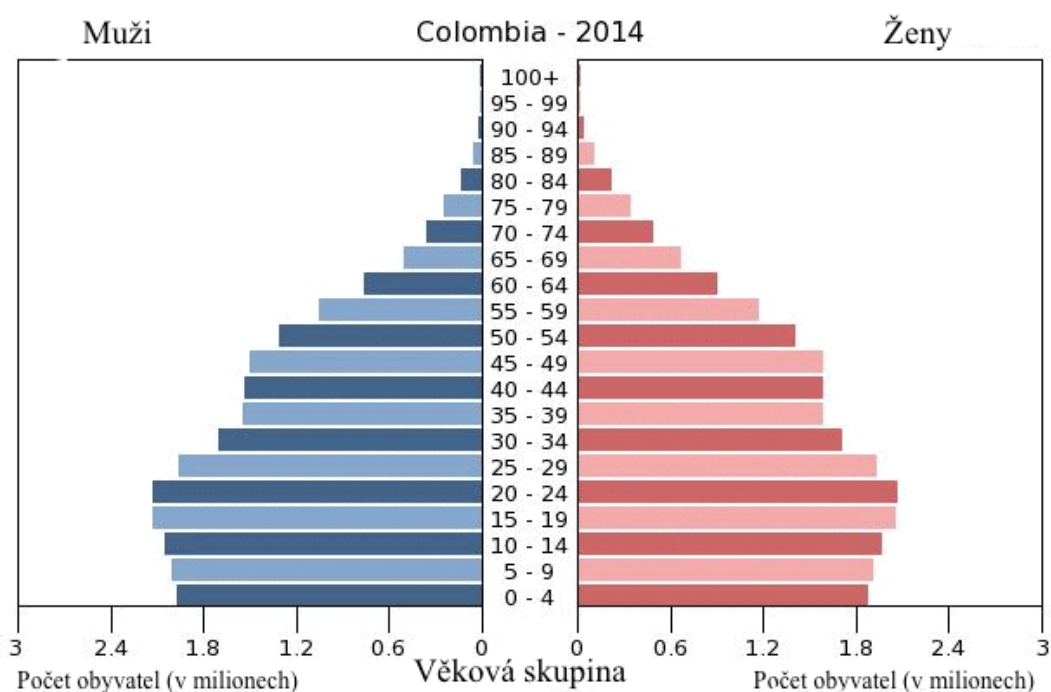
⁹ CIA – World Factbook. People and Society. [online]. [cit. 2015-01-03] Dostupný z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/co.html>

Tabulka 1: Demografické složení Kolumbie

Věková skupina	Zastoupení
0-14	25,3 %
15-24	18 %
25-54	41,6 %
55-64	8,3 %
65+	6,7 %

Zdroj: CIA - World Factbook. Age structure. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2010.html> , vlastní zpracování

Graf 1: Pyramida struktury obyvatelstva Kolumbie podle věkových skupin a pohlaví

Zdroj: UNITED NATIONS. World Population Ageing – Colombia. [online]. [cit. 2015-03-27] Dostupný z: <http://www.un.org/esa/population/publications/worldageing19502050/pdf/068colom.pdf> , vlastní zpracování

Co se týče národnostního složení, největší zastoupení má 58% skupina - mesticí. Dalšími početnými skupinami jsou běloši, představující 20 % obyvatelstva, a mulati, kteří zastupují 14 %. Na celkovém počtu se také podílí afrokolumbijské obyvatelstvo se 4 % a

dále 3% skupina sambové.¹⁰ Úřední jazyk je španělština. Tento jazyk spadá do kategorie románských jazyků a patří mezi nejrozšířenější světové jazyky. Španělština je úředním jazykem ve Španělsku, ve většině států Jižní a Střední Ameriky a v mnoha dalších zemích. Počet rodilých mluvčích se pohybuje okolo 400 miliónů. Španělština však není jediným používaným jazykem na tomto území. Mezi další jazyky se řadí arawa, chibcha, guajiro, tucano a dalších 64 indiánských jazyků. I přesto, že v Kolumbii mluví španělsky 99,2 % obyvatel, v databázi jazyků se jich nachází 101. Tento fakt je způsobený výskytem mnoha etnik.¹¹ Pro obchodní jednání je však běžné používat anglický jazyk, kterým se na obchodních jednáních hovoří i v Kolumbii.¹² Kolumbijská vlajka je zobrazena na obrázku číslo 1. Skládá se ze tří vodorovných pruhů žluté, modré a červené barvy, přičemž žlutá barva zaujímá celou horní polovinu vlajky. Žlutá barva reprezentuje hojnost a bohatství půdy Kolumbie, dále také spravedlnost, harmonii a suverenitu. Modrá barva symbolizuje dva oceány, které obklopují Kolumbii a které spojují Kolumbii se světem při obchodu se zbožím. Červená představuje krev hrdinů, kteří padli v boji za nezávislost, dále také nese význam lásky, pokroku, síly a moci. Hymna se jmenuje Oh Gloria Inmarcesible. Vznikla zhudebněním text dopisu Rafaela Nuñeze. Zhudebnil ho italský skladatel Orestes Sindini jako připomínku získání nezávislosti Cartageny. V říjnu 1920 dostala oficiální charakter.¹³

Obrázek 1: Kolumbijská vlajka

Zdroj: COLOMBIA. Bandera. [online]. [cit. 2014-2-27] Dostupný z: <http://www.colombia.com/colombia-info/simbolos-y-emblemas/simbolos/bandera/>

¹⁰ FEARON, J.D., 2003. Ethnic and Cultural Diversity by Country*. Journal of Economic Growth, 06, vyd. 8, s. 195-222 ProQuest Central. ISSN 13814338.

¹¹ WORLD POPULATION REVIEW. Colombia population 2014. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: <http://worldpopulationreview.com/countries/colombia-population/>

¹² ZAMYKALOVÁ, Miroslava, Mezinárodní obchodní jednání, 3. vydání, Praha: Grada Publishing, 2013, s. 122, ISBN 978-80-247-4418-6.

¹³ COLOMBIA. Bandera. [online]. [cit. 2014-2-27] Dostupný z: <http://www.colombia.com/colombia-info/simbolos-y-emblemas/simbolos/bandera/>

Hlavní město Kolumbie se nazývá Bogotá. Rozlohou i počtem obyvatel se jedná zároveň o největší město Kolumbie. Rozloha činí 1 775,98 km² a počet obyvatel k roku 2014 dosahuje hodnoty 7 878 783. V Jižní Americe se Bogotá řadí mezi 10 největších měst, společně například s Buenos Aires a Rio de Janeirem. Je to třetí nejvyšší hlavní město v Jižní Americe (po La Paz a Quito), v průměru 2 625 metrů nad mořem. Pro Kolumbii Bogotá znamená politické, ekonomické, administrativní, průmyslové, umělecké, kulturní a sportovní centrum země. Hlavní město Kolumbie je sídlo pro výkonnou, zákonodárnou i soudní moc. Bogotá je také nazývána jako umělecké a kulturní centrum Kolumbie, jelikož se zde nachází mnoho muzeí a galerií, jako jsou například Museo Nacional, Museo de Arte Colonial, Galería Cano a Galería de Arte Fenalco. Dále také město disponuje mnoho architektonickými styly, mezi významné stavby patří Torre Colpatria, Palacio Arzobispal, Palacio Echeverry, Palacio de San Francisco, Palacio de Narino, Capitolio Nacional, Palacio de San Carlos a Teatro municipal Jorge Eliecer Gaitan.¹⁴

Tři čtvrtiny obyvatelstva žijí ve městech, nejvíce samozřejmě v již zmiňovaném hlavním městě.¹⁵ Mezi další města patří například Medellín, Cali, Barranquilla a Bucaramanga. Kolumbie se rozděluje na 32 departamentů a 1 federální distrikt (hl. město Bogotá). Jedná se o departamenty: Antioquia, Caldas, Risaralda, Bolívar, Atlántico, Córdoba, San Andrés y Providencia, Sucre, Boyacá, Arauca, Casanare, Cauca, Amazonas, Caquetá, Chocó, Guainía, Guaviare, Nariño, Putumayo, Quindío, Valle del Cauca, Vaupés, Cundinamarca, Meta, Vichada, Cesar, La Guajira, Magdalena, Norte de Santander, Santander, Tolima, Huila. Jejich jednotlivé rozmístění je k vidění na obrázku číslo 3.¹⁶

¹⁴ BOGOTA. Ciudad. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: <http://bogota.gov.co/ciudad>

¹⁵ CIA – World Factbook. People and Society. [online]. [cit. 2015-01-03] Dostupný z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/co.html>

¹⁶ COLOMBIA. Departamentos. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: <http://www.colombia.com/colombia-info/departamentos/>

Obrázek 2: Departamenty Kolumbie

Zdroj: Noticias de Colombia y todo el mundo. [online]. [cit. 2015-1-2] Dostupný z: <http://www.vocerodelcafe.com/wp-content/uploads/2014/07/mapa-de-colombia.gif>

1.3 Stručná historie země

Před obdobím, kdy byla objevena Amerika, na území dnešní Kolumbie žily dvě jazykové skupiny, které se jmenovaly Karibové a Čibčové. Více vynikali známější Čibčové, kteří se dále dělili na mnoho kmenů, mezi které patřily například kmeny Čitarerů, Guanů a Lačesů. Byli dobří v zemědělství. Dominovali takzvaní Muiskové, kteří se usídlili v oblasti dnešní Bogoty. Vynikali především díky skvělým schopnostem obchodování, dále také ve směňování s dalšími kmeny. Předmětem směňování byly smaragdy, sůl, fazole, kukuřice a další plodiny.¹⁷

Po objevení Ameriky, stejně jako ostatní země Latinské Ameriky, byla i Kolumbie prohlášena za kolonii. Jednalo se o kolonii španělskou. Španělští námořníci přistáli u

¹⁷ HISTORIA UNIVERSAL. Cultura Chibcha. [online]. [cit. 2015-1-12] Dostupný z: <http://www.historiacultural.com/2009/06/cultura-chibcha-muisca-ceramica-oro.html>

severního pobřeží Jižní Ameriky v roce 1500. První stálé osídlení bylo vytvořeno o 25 let později ve městě Santa Marta. Kolonie s hlavním městem v Santa Fe de Bogotá byla vyhlášena v roce 1549. Rozprostírala se na téměř stejném území dnešní Kolumbie, nesla však pojmenování Nová Granada. Nově ustanovené Místokrálovství Nová Granada v roce 1739 zvolilo hlavním městem Bogotu, čímž vzrostl její význam. Jednalo se o území Kolumbie, dále však také oblast dnešní Venezuely, Ekvádoru a Panamy.¹⁸

O 71 let později, tedy v roce 1810, vytvořili obyvatelé Bogoty první reprezentativní orgán svojí země a vyhlásili samostatnost. Ta ovšem fakticky nastala až na konci války o samostatnost, jež byla ukončena v srpnu 1819. Velkou postavou této doby je „osvoboditel“ generál Simon Bolívar. Stal se prvním prezidentem nově vzniklé republiky Velká Kolumbie. Konfederace se však po deseti letech rozpadla na samostatné státy Nová Granada, Ekvádor a Venezuela. Republika Nová Granada pojímala dnešní Kolumbii a Panamu. V roce 1903 se i Panama osamostatnila. 19. století bylo ve znamení nepokojů. Proběhlo 50 povstání a osm občanských válek. Konflikt vyvrcholil na sklonku století v „tisícidenní válce“.¹⁹

Do roku 1948 panovalo relativní období klidu. V tomto roce však klid vyústil v boj mezi konzervativci a liberály, což se považuje za nejkrutější občanskou válku Kolumbie, kdy zemřelo kolem 300 000 osob. Konflikt skončil v roce 1957, kdy proběhla dohoda na společné vládě Národní fronty, která skončila roku 1974.²⁰ Konec 20. století byl poznamenán bojem mezi vládními jednotkami a armádami drogových kartelů. Nyní kolumbijská vláda usiluje o získání větší kontroly nad svým územím. Pořád však existují obavy, především od sousedních zemí, které mají strach, že by násilí mohlo přejít na jejich území.²¹

¹⁸ NAVARRETE, María Cristina. Génesis y desarrollo de la esclavitud en Colombia Siglos XVI y XVII. Universidad del Valle, 2005.

¹⁹ ESPINAL, M.A.A., 2014. Ensamblajes Institucionales y Guerras Civiles En La Colombia Del Siglo XIX*/Institutional Linkages and Civil Wars in the 19th Century Colombia. Co-Herencia, Jul, ProQuest Central. ISSN 17945887.

²⁰ OCAMPO, J A. -- THORP, R. -- CÁRDENAS, E. (ed.). An economic history of twentieth century Latin America. Volume 1, The export age : the Latin American economies in the late nineteenth and early twentieth centuries. New York: Palgrave, 2000. ISBN 0-333-91304-3.

²¹ CÁRDENAS LESMES, R.M., 2010. Colombia, Drogas y ONU. Portafolio, Oct 15 ProQuest Central.

1.4 Politické prostředí

Kolumbie je demokratická republika prezidentského typu a unitárním státem s decentralizovaným řízením. V roce 1991 byla přijata Ústava, která vznikla na základě procesu modernizace. Díky ní existuje současný politický systém. Skládá se ze tří mocí: výkonná, zákonodárná a soudní.²² Výkonnou moc představuje vláda složená ze třinácti ministrů a v čele s prezidentem a hlavou státu. Současný prezident se jmenuje Juan Manuel Santos Calderón. Prezident je volen na 4 roky a to systémem absolutní většiny ve dvou kolech. Dále má právo být jednou znovuzvolený. Prezident je hlava státu, ale k tomu každý z 32 departamentů je řízen guvernérem. Zákonodárná moc je zastoupena Kongresem republiky, který je rozdělen na Senát se 102 senátory a Poslaneckou sněmovnu se 166 poslanci. Všichni zastupitelé jsou voleni na čtyři roky. Soudní moc je tvořena Ústavním soudem, Nejvyšším soudem, Úřadem generálního prokurátora a v záležitostech státní správy a administrace figuruje Rada státu.²³ Mezi hlavní politické strany levicově orientované patří Polo Democratico, Liberální strana (Partido Liberal Colombiano) a Strana zelených (Partido Verde). Mezi nejvýznamnější pravicové strany patří Strana U (Partido de la U, Partido de la Unión Nacional), Konzervativní strana (Partido Conservador Colombiano) a Strana Radikální změny (Cambio Radical)²⁴

Nová Ústava, která platí od roku 1991, charakterizuje zemi jako sociální právní stát, unitární a decentralizovanou republiku s částečnou autonomií regionálních úřadů, založenou na participativní a pluralistické demokracii. V roce 2002, kdy byl prezidentem Álvaro Uribe Vélez, nastaly změny, které vedly ke zlepšení mezinárodního postavení Kolumbie. Změny proběhly v následujících oblastech: širší projekce hospodářských výsledků do sociální oblasti, problematika boje proti narkomafii a s ním spojeným terorismem.²⁵ Vnitropolitická situace Kolumbie řeší tři nejzávažnější problémy, kterými jsou otevřený ozbrojený boj proti již zmíněným guerillám FARC a ELN, dále tlak na

²² CAMACHO, Roberto Pineda. La Constitución de 1991 y la perspectiva del multiculturalismo en Colombia. *Alteridades*, 1997, 7.14: 107-129.

²³ COLOMBIA ANTE LAS NACIONES UNIDAS. Sistema político colombiano. [online]. [cit. 2015-1-5] Dostupný z: http://www.colombiaun.org/Colombia/sistema_politico.html

²⁴ SENADO DE LA REPÚBLICA. Partidos y Movimientos Políticos. [online]. [cit. 2015-1-6] Dostupný z: <http://www.senado.gov.co/partidos-y-movimientos>

²⁵ INSTITUT GOUVERNANCE. El fenómeno político de Álvaro Uribe Vélez. [online]. [cit. 2015-1-6] Dostupný z: <http://www.institut-gouvernance.org/fr/analyse/fiche-analyse-245.html>

dodržování lidských práv a boj proti obchodu s drogami. Guerilly mimo jiné prováděly únosy a dokonce i zabíjení civilistů. Od roku 2012 se vedou mírová jednání s FARC i s ELN. Jeden z hlavních bodů dohody je následující: konec ozbrojeného konfliktu včetně odzbrojení FARC a zapojení jejích příslušníků do civilního života.²⁶ V posledních letech se lidská práva stala prioritou, což dokládá i fakt, že byl schválen zákon o kompenzaci obětí ozbrojeného konfliktu a o navrácení ilegálně zabrané půdy. První navrácení půdy proběhlo v prosinci 2012, což byl velký okamžik právě pro těchto prvních 31 poškozených rodin. Vláda se dále zaměřuje na reformu soudnictví, diverzifikaci průmyslu a zemědělství, rozvoj infrastruktury a životního prostředí. Dále se v rámci vnitropolitické situace řeší snaha o konsolidaci reforem v politické a ekonomické oblasti.²⁷

1.4.1 Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

Kolumbie se stala 5. listopadu 1945 členem OSN a jejích agentur, což znamená, že byla jedna z 50 zakládajících členů této organizace, která si dává za cíl zlepšení životní úrovně, mezinárodního obchodu a míru ve světě. Další organizace, ve kterých Kolumbie figuruje jako člen, jsou následující: Andské společenství národů (CAN), Andské preferenční sdružení cel (ATPA), Všeobecný systém preferencí s EU (SGP+), jednání ALCA, Organizace amerických států (OAS), Karibská komunita (CARICOM), Ekonomický systém Latinské Ameriky a Karibiku (SELA), Latinskoamerické integrační seskupení (ALADI), Unie jihoamerických národů (UNASUR), Transpacifické partnerství (TPP), Pacifická aliance, Světová obchodní organizace, Světová banka, Americká rozvojová banky (BID), Karibská rozvojová banky, Andská rozvojová banka, Hnutí nezúčastněných a mnoho dalších organizací.²⁸ V Latinské Americe existuje významná organizace, která se nazývá MERCOSUR. Jedná se o sdružení volného obchodu mezi

²⁶ UNRIC (United Nations Regional Information Centre). The guerilla groups in Colombia. [online]. [cit. 2015-1-6] Dostupný z: <http://www.unric.org/en/colombia/27013-the-guerrilla-groups-in-colombia>

²⁷ MZV ČR. Vnitropolitická charakteristika. [online]. [cit. 2015-1-6] Dostupný z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/kolumbie/politika/vnitropoliticka_charakteristika.html

²⁸ MZV ČR. Zahraničně-politická orientace. [online]. [cit. 2015-1-6] Dostupný z: <http://www.export.cz/jizni-amerika/kolumbie/kolumbie-zahranicne-politicka-orientace/2311-kolumbie-zahranicne-politicka-orientace>

členskými státy. Navzdory tomu, že Kolumbie není členem, patří mezi přidružené země s asociační dohodou.²⁹

1.4.2 Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

V platnosti jsou dohody o volném obchodu se státy již zmíněné organizace MERCOSUR, dále také CAN a CARICOM. Další platné dohody o volném obchodu se zeměmi Latinské Ameriky existují s Hondurasem, Guatemalou a Salvadorem. V roce 2011 Kolumbie navázala dohodu o volném obchodu se Švýcarskem a Lichtenštejnskem. Dne 6. června 2012 byla podepsaná dohoda o Pacifické alianci, jejíž členové jsou Mexiko, Peru, Chile a Kolumbie. Pacifická aliance byla utvořena za účelem intenzivnější ekonomické integrace mezi státy, které se nachází při pobřeží Tichého oceánu s otevřenou obchodní politikou, aby se jim podařilo společně prorazit a uspět na trhu asijských zemí.³⁰ V roce 2012 vešla v platnost velmi důležitá dohoda o volném obchodu s USA, na jejíž schválení musela Kolumbie čekat několik let díky nedostačující ochraně lidských práv a bezpečnosti situace. Dohoda o volném obchodu se Spojenými státy způsobila obavy pro kolumbijské zemědělce. Největší strach měli výrobci mléčných výrobků, jelikož americké výrobky by představovaly velkou konkurenci. Vláda se však o své zemědělce postarala. Slíbila jim v roce 2006 roční příspěvky v hodnotě 500 miliard kolumbijských pesos na dobu 10 let. Tím se budou moci vyrovnat americké konkurenci, nebo začít pracovat s jinými plodinami. Celkově díky dohodě je očekávaný růst importů z USA a také navýšení exportů z Kolumbie. V roce 2013 se podepsaly dohody s Jižní Koreou a Kostarikou, další dohody jsou v jednání, jako například s Japonskem, Tureckem a Izraelem.³¹

Velmi významnou dohodou je Mnohostranná obchodní dohoda mezi EU a Kolumbií. Pro Kolumbii představuje důležitou dohodu, neboť EU je druhý nejvýznamnějším obchodním partnerem Kolumbie a díky tomu se vztahy ještě upevní. Více se dohodě budu věnovat později, jelikož dohoda kladně ovlivňuje obchodní vztahy Kolumbie s Českou

²⁹ EUROSOP. MERCOSUR. [online]. [cit. 2015-1-7] Dostupný z: <https://www.euroskop.cz/9139/sekce/mercosur/>

³⁰ MZV ČR. Pacifická aliance. [online]. [cit. 2015-1-8] Dostupný z: http://www.mzv.cz/santiago/cz/obchod_a_ekonomika/pacificka_aliance_ap_cim_je_specificka.html

³¹ MZV ČR. Zahraničně-politická orientace. [online]. [cit. 2015-1-8] Dostupný z: <http://www.export.cz/jizni-amerika/kolumbie/kolumbie-zahranicne-politicka-orientace/2311-kolumbie-zahranicne-politicka-orientace>

republikou, proto ji zařadím do třetí kapitoly, která se bude zabývat tímto tématem. EU také zavedla systém všeobecných celních preferencí, který je známý pod zkratkou GSP (Generalised System of Preferences). Kolumbii byla doložka prodloužena za podmínky dodržování mezinárodních dohod o lidských právech, svobodných odborech, zákazu dětské práce, boje proti drogám a udržitelného rozvoje ze strany Kolumbie (tyto podmínky se týkaly i ratifikace Mnohostranné obchodní dohody mezi EU a Kolumbií). Proto kolumbijští exportéři mají preferenční přístup na evropský trh.³²

³² EVROPSKÁ KOMISE. Andean Community. . [online]. [cit. 2015-03-13] Dostupný z: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/andean-community/>

2 Ekonomická situace Kolumbie

2.1 Historický vývoj ekonomické situace Kolumbie

Ekonomickou situaci Kolumbie nejvíce ovlivnily tři historické události, kterými jsou vyhlášení nezávislosti, globalizace a finanční krize.³³

Období, kdy byla Kolumbie kolonie Španělska, byla ekonomika země zaostalá. V druhé polovině osmnáctého století ale panoval hospodářský růst, který byl však poté zpomalen během let plných invazí a válek proti nadvládě Španělů. Ekonomika však poté nabrala dokonce klesající tendenci až do roku 1850, jelikož v zemi převládaly krvavé války za nezávislost, narušení obchodu a stagnace mezinárodního obchodu. Nová byrokracie však nepředstavovala velkou schopnost řešit problémy, tudíž vyhlášení nezávislosti přineslo spíše dlouhý proces politické nestability. Nicméně přinesla i řadu daňových a právních reforem, které vedly k modernizaci hospodářství nové samostatné republiky.³⁴

Můžeme říci, že od počátku převládal nerovný obchod pro nově vzniklou republiku. Ze zahraničí přicházelo mnoho zboží, které bylo vyrobené v Anglii. To znamená, že se dováželo více a draž, než vyváželo.³⁵

Během první globalizace lze identifikovat tři skupiny produktů v rámci vývozního obchodu Kolumbie: hlavní produkty (zlato, káva a tabák), sekundární produkty (stříbro, kůže, bavlna, guma) a okrajové produkty (kakao, cukr, dřevo a platina). Hlavní skupina tvořila velkou část vývozu, naopak okrajové produkty se podílely na vývozu sotva 2 %. Přes experimentování s pestrou škálou výrobků, bylo jasně vidět, že jen káva a kůže představily tendenci k expanzi. Na začátku 20. století byla káva brána už jako hlavní složkou vývozu. Nicméně Kolumbie byla známá také pro produkci smaragdů a květin.

³³ PALACIOS, Marco. Coffee in Colombia, 1850-1970: an economic, social and political history. Cambridge University Press, 2002.

³⁴ OCAMPO, José Antonio. Colombia y la economía mundial, 1830-1910. México: Siglo Veintiuno, 1984. s. 115-127.

³⁵ Kalmanovitz, S., & Rivera, E. L. (2012). La economía de santafé de bogota en 1810. [online]. [cit. 2015-03-13] Dostupný z: <http://dx.doi.org/10.1017/S0212610912000031>

Mimo jiné bylo významné i zemědělství, textilní průmysl a vývoz zlata, safírů a diamantů.³⁶

Německo, Velká Británie a USA byly hlavními kupci těchto výrobků vyvážených Kolumbií. Mezi těmito třemi zeměmi nepochybně Spojené státy představovaly největší procento ze všech. Například v roce 1917 vývoz do USA představoval více než 80 % celkového vývozu Kolumbie. Káva tvořila téměř 85 % vývozu.³⁷

Obrovský vývoz kávy se však snížil v roce 1929, kdy vypukla finanční krize vyvolaná kolapsem na New Yorkské burze. Výroba kávy však ve třicátých letech zůstala dynamická díky vývozu do Spojených států a Německa. Globální krize, která začala již zmiňovaným finančním kolapsem v roce 1929, významně ovlivnila ekonomické chování nejen v Kolumbii, ale obecně ve všech zemích Latinské Ameriky. Na jejím prohlubování se výrazně podílela druhá světová válka. Makroekonomická výkonnost v první polovině padesátých let byla založena z velké části na vysokých cenách kávy. Poté byly zavedeny opatření směřující k podpoře exportu. Tyto opatření vedly ve druhé polovině 20. století ke čtyřnásobnému zvýšení HDP země.³⁸

Ekonomika Kolumbie byla také ovlivněna světovou ekonomickou krizí, která nastala v roce 2008. Její důsledky budou viditelné na grafech makroekonomických ukazatelů v následující subkapitole.

2.2 Základní makroekonomické ukazatele

2.2.1 HDP

Za posledních deset let v období 2004-2013 má hrubý domácí produkt růstovou tendenci, kterou dokazuje graf číslo 2. Výjimkou je však období 2008-2009, kdy je zaznamenán pokles způsobený světovou ekonomickou krizí. V letech 2004-2007 se tempo růstu postupně zvyšovalo, což je znázorněno v grafu číslo 3. V roce 2007 dosáhl růst HDP

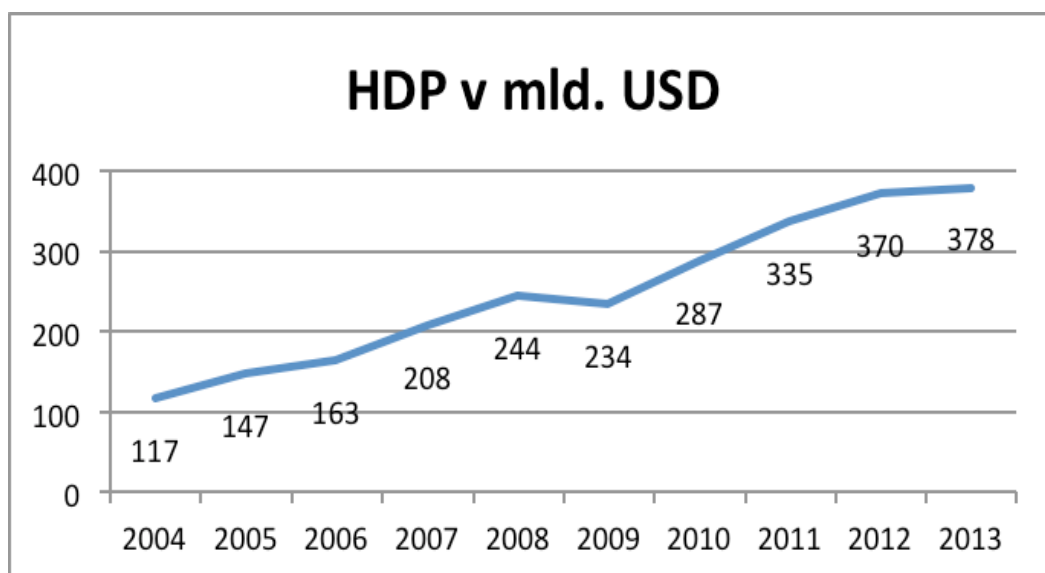
³⁶ OCAMPO, José Antonio. Colombia y la economía mundial, 1830-1910. México: Siglo Veintiuno, 1984.

³⁷ NOTICIAS FINANCIERAS. Analisis/La enseñanza de la economía. [online]. [cit. 2015-03-13] Dostupný z: <http://search.proquest.com/docview/1356438423?accountid=17203>

³⁸ Rosa María Cárdenas Lesmes, 2009. Oportunidades En Época De Crisis. Portafolio, [cit. 2015-03-15] ProQuest Central.

nejvyšší hodnoty v tomto období deseti let, která představovala 6,9 %, což můžeme vidět také v grafu číslo 3. Naopak v roce 2009, důsledkem světové krize, země zažila hlavní pokles, který se odráží v roce 2008 a hlavně v roce 2009, kdy růst klesl až na nejnižší zaznamenanou hodnotu 1,7 %.³⁹ Nejnovější dostupná data o HDP ve statistikách Světové banky jsou z roku 2013, kdy se růst HDP Kolumbie pohybuje na 4,7 %. Celková hodnota HDP dosahuje v roce 2013 částky 378,4 miliard dolarů. Podle informací Světové banky je a bude ekonomika tažena především veřejnou spotřebou, poptávkou na zahraničních trzích a přílivem přímých zahraničních investic.⁴⁰

Graf 2: HDP Kolumbie v mld. USD (2004-2013)

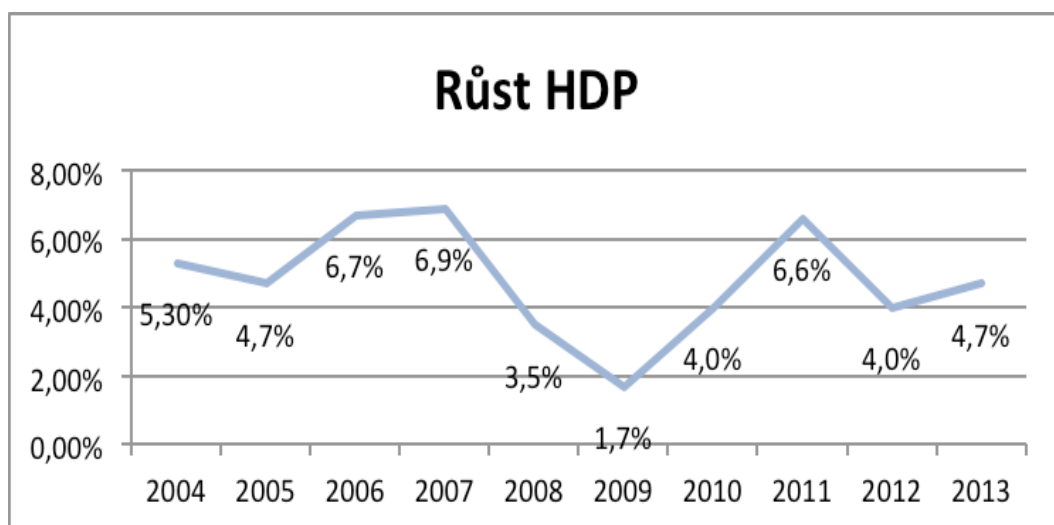

Zdroj: THE WORLD BANK. GDP (current). [online]. [cit. 2015-04-03] Dostupný z: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD/countries/1W-CO?display=default> , vlastní zpracování

³⁹ ANDI (Asociación de Industriales de Colombia). Colombia: Balance 2014 y perspectivas 2015. [online]. [cit. 2015-04-03] Dostupný z: <http://www.andi.com.co/SitEco/Documents/Balance%202014%20y%20perspectivas%202015.pdf>

⁴⁰ THE WORLD BANK. GDP. [online]. [cit. 2015-04-03] Dostupný z: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD/countries/1W-CO?display=default>

Graf 3: Růst HDP Kolumbie (2004-2013)

Zdroj: THE WORLD BANK. GDP (annual growth). [online]. [cit. 2015-04-03] Dostupný z: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD/countries/1W-CO?display=default> , vlastní zpracování

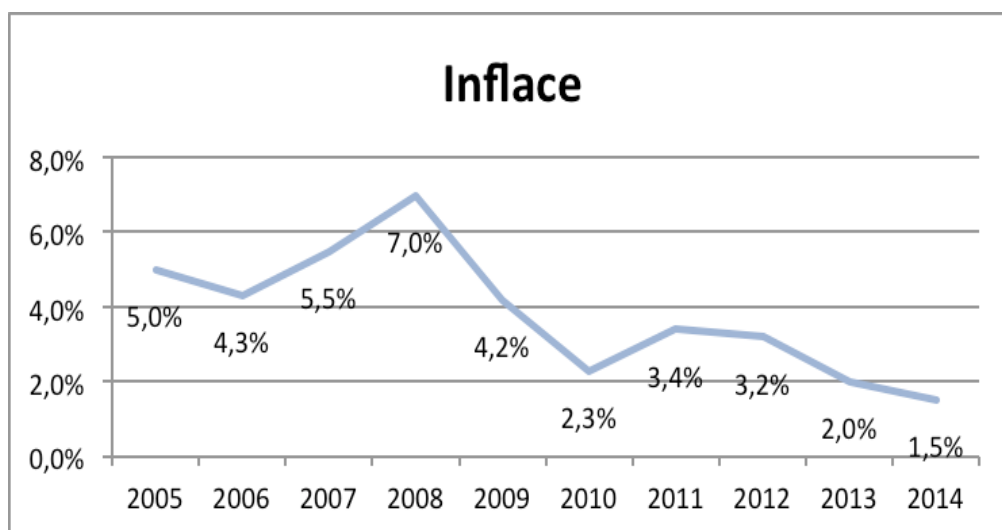
2.2.2 Vývoj inflace

Z grafu číslo 4 lze vyčíst, že míra inflace měla do roku 2006 klesající tendenci. Poté však od roku 2006 míra inflace narůstala až do roku 2008, kdy dosáhla nejvyšší hodnoty za posledních deset let (2005-2014), což bylo skoro 7 %. Tento prudký nárůst míry inflace v roce 2008 byl způsoben opět světovou ekonomickou krizí. Poté následovalo do roku 2010 klesání až k hodnotě 2,3 %. V roce 2011 byl opět zaznamenán nárůst, tentokrát však pouze mírný, jednalo se o navýšení na hodnotu 3,4 %. Tento nárůst byl způsoben velkou poptávkou spotřebitelů. Od roku 2012 jsou oproti předchozím rokům zatím vždy zaznamenány poklesy. Nejnovější informace podle Světové banky je z roku 2014. Míra inflace se v tomto roce pohybovala na nejnižší hodnotě, kterou doposud Kolumbie zaznamenala, míra inflace činí 1,5 %.⁴¹ V roce 2014 byla nejvyšší inflace zaznamenána u zemědělských výrobků a naopak nejnižší hodnota se objevila u veřejných statků a soukromých služeb.⁴²

⁴¹ THE WORLD BANK. Inflation. [online]. [cit. 2015-04-03] Dostupný z: <http://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG>

⁴² ANDI (Asociación de Industriales de Colombia). Colombia: Balance 2014 y perspectivas 2015. [online]. [cit. 2015-04-03] Dostupný z: <http://www.andi.com.co/SitEco/Documents/Balance%202014%20y%20perspectivas%202015.pdf>

Graf 4: Vývoj inflace Kolumbie (2005-2014)

Zdroj: THE WORLD BANK. Inflation. [online]. [cit. 2015-04-03] Dostupný z: <http://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG>

2.2.3 Míra nezaměstnanosti

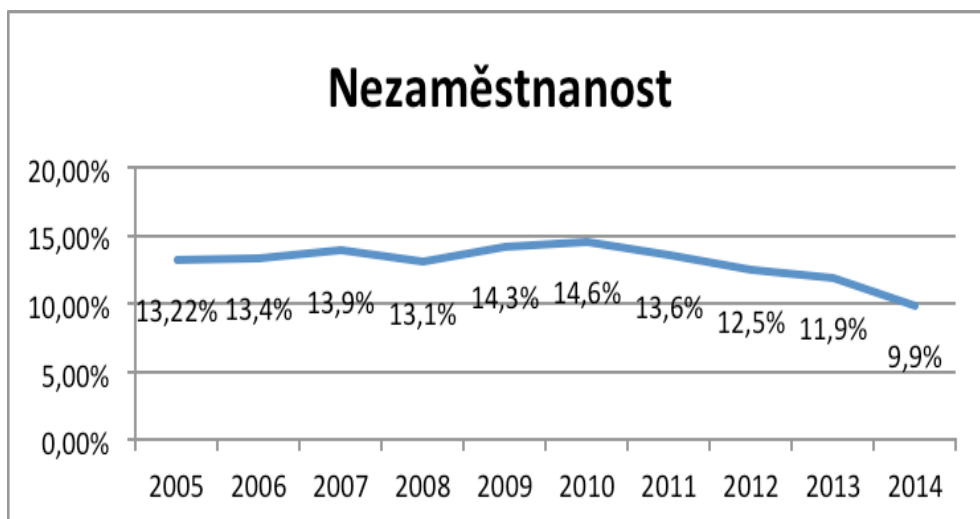
Míra nezaměstnanosti v Kolumbii se za posledních deset let (2005-2014) nijak radikálně nemění. Tento fakt dokládá i graf číslo 5. Graf nám také ukazuje, že nárůst byl zaznamenán v roce 2009, který vyvrcholil v roce 2010, kdy míra nezaměstnanosti činila nejvíce za posledních deset let, hodnota dosáhla 14,6 %. Díky světové ekonomické krizi bylo potřeba snížit počty pracovních míst, tím pádem nezaměstnanost narůstala. Od roku 2010 se míra nezaměstnanosti snižuje. Poslední dostupná hodnota je z roku 2014 a potvrzuje neustálou klesající tendenci. Hodnota se snížila až na 9,86 %.⁴³ V porovnání s ostatními státy Latinské Ameriky Kolumbie patří mezi průměr v celkové nezaměstnanosti, avšak exceluje v zaměstnávání mladých lidí. Mezi regiony, kde panují nejvyšší hodnoty nezaměstnanosti, patří Quindío (17,7 %), Tolima (17,1 %) a Risalarda (14,7 %), naopak nejnižší míra nezaměstnanosti se vyskytla v Santanderu (7,6 %), Bolívaru (7,7 %) a Huile (7,9 %).⁴⁴ Statistiky ukazují, že v roce 2014 přibýlo nejvíce nových pracovních míst v sektoru veřejných, sociálních a osobních služeb. Dále na

⁴³ ANDI (Asociación de Industriales de Colombia). Colombia: Balance 2014 y perspectivas 2015. [online]. [cit. 2015-03-15] Dostupný z: <http://www.andi.com.co/SitEco/Documents/Balance%202014%20y%20perspectivas%202015.pdf>

⁴⁴ BANCO DE REPÚBLICA. Tasa de desempleo. [online]. [cit. 2015-03-15] Dostupný z: <http://www.banrep.gov.co/es/tasas-empleo-desempleo>

vytvoření nových míst se značně podílelo stavebnictví, obchod, hotely a restaurace, nemovitosti. Naopak ztráty pracovních místy byly zaznamenány v zemědělství a hornictví.⁴⁵

Graf 5: Vývoj míry nezaměstnanosti (2005-2014)

Zdroj: BANCO DE LA REPÚBLICA. Desempleo. [online]. [cit. 2015-04-03] Dostupný z: <http://www.banrep.gov.co/es/tags/desempleo>

2.3 Sektorové členění ekonomiky Kolumbie

2.3.1 Zemědělství

Kolumbie je známá pěstováním kávy, banánů a květin, což znamená, že zemědělství v ekonomice Kolumbie nepředstavuje úplně zanedbatelnou část. Produkce kávy neustále roste, v roce 2012 byl zaznamenán meziroční růst o 19,1 %, který přispívá k celkovému růstu o 1,1 %. Na HDP se v roce 2014 zemědělství v Kolumbii podílelo kolem 7 %. V zemědělském sektoru v období roku 2014 pracovalo více než 18 % obyvatelstva. Na venkově v zemědělském sektoru pracuje 60 % obyvatel.⁴⁶

⁴⁵ ANDI (Asociación de Industriales de Colombia). Colombia: Balance 2014 y perspectivas 2015. [online]. [cit. 2015-03-15] Dostupný z: <http://www.andi.com.co/SitEco/Documents/Balance%202014%20y%20perspectivas%202015.pdf>

⁴⁶ PORTAFOLIO. Lo que pasó en 2014. [online]. [cit. 2015-03-17] Dostupný z: <http://www.portafolio.co/economia/agricultura-2014-perspectivas-del-2015>

Zemědělský sektor v posledních deseti letech stále roste, avšak od roku 2012 se růst zpomalil. Důvodem je přechod na jiné kultury, který je spojený s již zmíněnou dohodou o volném obchodu s USA. Růst může být zdůvodněn také ochranou domácí výroby před importy, kterými jsou omezení na dovoz mléka a mléčných výrobků, rýže, kukuřice apod. V rámci celého hospodářství země jsou protekcionismus a ochrana od státu nejvíce uplatňovány právě v zemědělství.⁴⁷

Prívětivé klima, což jsou ideální teploty na většině území Kolumbie, nabízí vhodné podmínky pro pěstování široké stupnice produktů a také pro živočišnou výrobu. Dokládá to i fakt, že pro zemědělství se využívá zhruba 45 % celkové rozlohy. Mezi základní pěstované plodiny patří již zmiňovaná káva, květiny, banány, dále také cukrová třtina, palma olejnatá, rýže, kukuřice, brambory, sója, luštěniny a tabák. Z živočišných produktů to je hovězí a vepřové maso, mléko a mléčné výrobky.⁴⁸

2.3.2 Průmysl

Nejvýznamnější složky průmyslu Kolumbie představují zpracovatelské a chemicko-průmyslové odvětví, společně tvoří 40 % průmyslu země. Nárůst v roce 2014 byl zaznamenán u dalších odvětví, řadíme mezi ně zpracovávání a konzervování masa a ryb, obor dopravních prostředků, zpracovávání nerostných nekovových surovin a zpracovávání cukru, cukrovary a výroba mlýnů.⁴⁹ Od roku 2010 se podíl průmyslu na HDP Kolumbie mírně snižuje. V roce 2014 podíl průmysl na HDP Kolumbie činil 12,2 %. Číslo zaměstnaných obyvatel Kolumbie v průmyslovém sektoru se pohybuje kolem 13 %. Více jak polovina průmyslového sektoru se koncentruje ve městech Bogota, Medellín, Cali a Barranquilla.

Významnou část průmyslového sektoru představuje těžební průmysl, který se podílí na HDP země 7 %. Prosperita těžebního sektoru je podpořena růstem těžby ropy, zemního plynu a uranu. Produkce ropy se každým rokem zvyšuje, jelikož se neustále prozkoumávají

⁴⁷ MZV ČR. Ekonomická situace země – zemědělství. [online]. [cit. 2015-03-17] Dostupný z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/kolumbie/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html

⁴⁸ MINISTERIO DE AGRICULTURA Y DESARROLLO RURAL. Estadísticas. [online]. [cit. 2015-03-17] Dostupný z: <https://www.minagricultura.gov.co/planeacion-control-gestion/Paginas/Grupo-de-Gestion-Documental-y-Biblioteca.aspx>

⁴⁹ MINISTERIO DE COMERCIO INDUSTRIA Y TURISMO. Informe de Industria. [online]. [cit. 2015-03-17] Dostupný z: <http://www.mincit.gov.co/publicaciones.php?id=15695>

nová naleziště ropy. Už tak je Kolumbie se svými zásobami ropy pátá země v Jižní Americe. Nárůst produkce až na milion barelů denně znamená i umístění na čtvrtém místě v produkci ropy v Jižní Americe. Těžba se provádí nejvíce v následujících oblastech Casanare, Huila, Meta, Arauca, Santander a Antioquia.⁵⁰

Významnou část těžby zaujímá těžba zemního plynu. V zásobách černého uhlí je Kolumbie na prvním místě v porovnání s ostatními státy Latinské Ameriky. Díky tomu těžba uhlí zastupuje po ropě druhou největší část HDP z těžebního průmyslu.⁵¹

Domácí trh se koncentruje na tato odvětví: zpracovatelský potravinářský průmysl, výroba nápojů, výroba papíru, chemikálií, tabáku, automobilový průmysl, rafinerie ropy, výroba železa a oceli, gumárenství, výroba cementu, strojírenských výrobků, nábytku, skla a plastických hmot. Naopak na zahraniční trh se orientuje textilní výroba, módní a luxusní zboží, textil, obuv, kůže a kožené výrobky, chemikálie a výrobky ropného zpracovatelského průmyslu, výrobky dřevozpracujícího průmyslu, porcelán a keramika.⁵²

2.3.3 Služby

Služby zastávají největší část na kolumbijském HDP. Podíl v roce 2014 představuje 67,3 %. Jediný pokles byl zaznamenán v roce 2009, v ostatních letech je trend rostoucí.

Maloobchod je složen hlavně z IT výrobků, obuvi, výrobků z kůže, textilu, elektrospotřebičů, toaletní spotřeby a výrobků pro domácnost. Celkově význam maloobchodu za posledních deset let stále roste, avšak růst se od roku 2011 mírně zpomalil. Maloobchodní sektory, které zaznamenaly pokles, a tím i přispěly ke zpomalení růstu maloobchodu, jsou osobní automobily a motorky, a maziva pro automobily.

⁵⁰ MZV ČR. Ekonomická situace země – průmysl. [online]. [cit. 2015-03-17] Dostupný z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/kolumbie/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html

⁵¹ MINISTERIO DE COMERCIO, INDUSTRIA y TURISMO. Estadísticas e Informes. [online]. [cit. 2015-03-16] Dostupný z: <http://www.mincit.gov.co/publicaciones.php?id=47>

⁵² DANE. Archivo nacional de datos. [online]. [cit. 2015-03-16] Dostupný z: http://formularios.dane.gov.co/Anda_4_1/index.php/catalog/261

Dalším faktorem, který přispívá k růstu maloobchodu, je snížení úrokových sazeb z 5 % na 3,75 %, které provedla Národní banka. Tím se samozřejmě zvedl počet spotřebitelských úvěrů, který podporuje zvyšování obchodu.⁵³

FENALCO (Federación Nacional de Comerciantes – Národní federace obchodníků) provedla v roce 2013 průzkum mezi prodejci, jak se zvýšil či snížil prodej. Zvýšení prodeje bylo zaznamenáno u 38 %, žádná změna u 35 % a snížení prodeje u 27 %. Obory, kde se prodejcům nejvíce daří, jsou móda, obuv a potraviny.⁵⁴

Kolumbie je také atraktivní země pro turisty, tudíž se na sektoru služeb podílí významnou částí i turismus. V roce 2014 leteckou, námořní a pozemní hranici Kolumbie překročilo 2 879 543 cestujících, což je o 11 % více než ve stejném období v roce 2013, kdy bylo zaznamenáno 2 594 697 příjezdů. Za rok 2014 do Kolumbie přicestovalo 91 % cizinců ze zemí, s nimiž má Kolumbie obchodní dohody; Spojené státy byly hlavním zdrojem zahraničních cestujících, s 19,1 % z celkového počtu příjezdů (376 566 příjezdů), a následně lidé z Evropské unie s 16,1% podílem (317 669 příjezdů), a to především ze Španělska (95 325), Německa (46 166) a Francie (42 155). Venezuela je třetí nejčastější země, ze které návštěvníci jezdí do Kolumbie s 13,9% podílem (272 807). Ve srovnání se stejným obdobím roku 2013 největší nárůst příjezdů byl zaznamenán z Evropské unie, Mexika a z členských zemí organizace CAN.⁵⁵

2.4 Zahraniční obchod

V letech 2013 a 2014 byl kolumbijský zahraniční obchod negativně ovlivněn nízkou dynamikou světové ekonomiky. Především nízká dynamika měla dopad na export. Rok 2014 představoval pro kolumbijský export pokles, především v důsledku poklesu vývozu

⁵³ DANE. Estadísticas de Departamento de Servicios. [online]. [cit. 2015-03-16] Dostupný z: http://formularios.dane.gov.co/Anda_4_1/index.php/catalog/MICRODATOS#_r=1429016304411&collection=&country=&dtype=&from=1973&page=1&ps=&sk=servicio&sort_by=titl&sort_order=&to=2015&topic=&view=s&vk=

⁵⁴ FENALCO. Estudios de Percepción de Tendero Colombiano. [online]. [cit. 2015-03-16] Dostupný z: <http://www.fenalco.com.co/percepciondeltendero>

⁵⁵ MINISTERIO DE COMERCIO INDUSTRIA Y TURISMO. Informe de Turismo. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: <http://www.mincit.gov.co/publicaciones.php?id=16590>

paliv, produktů těžebního průmyslu a zemědělských produktů. Naopak nárůst byl v roce 2014 zaznamenán u vývozu v oblasti těžby nerostných surovin.⁵⁶

Je nutno zmínit, že Kolumbie zaujímá třetí místo ve světě v exportu kávy (po Brazílii a Vietnamu), dále se nachází na druhém místě ve vývozu květin (po Holandsku) a v exportu banánů ji patří třetí místo (po Ekvádoru a Kostarice). Dříve byla káva hlavní exportní komoditou ze zemědělského sektoru, dnes však díky zvýšení vývozu banánů a květin tomu tak není.

Export v průmyslovém sektoru má menší tendenci růstu, než tomu tak je u importu. Export vzrostl v roce 2012 o 1,7 % (celková míra 23,61 mld. dolarů) a import o 7,5 % (celková míra 55,81 mld. dolarů). V exportu nejvíce vzrostla následující odvětví: kovové výrobky, zpracování a rafinování ropy, chemické produkty a syntetická vlákna, a stroje a zařízení. U importu největší nárůst zaznamenaly sektory: zpracování a rafinování ropy, potraviny a nápoje, chemické produkty a syntetická vlákna, rádio a TV, kancelářské zařízení a IT, stroje a zařízení.⁵⁷

Největší část exportu představuje těžební průmysl. V Kolumbii se spotřebuje 300 tisíc barelů ropy denně, což značí, že většina vyprodukované ropy se vyváží, proto i podíl tohoto sektoru na exportu je tak vysoký. Nejvíce se ropa vyváží do USA. Také rezervy zemního plynu jsou dostačující pro spotřebu Kolumbie, proto se též vyváží a přispívá tak k vysokému podílu těžebního průmyslu na exportu. Největší odběratel zemního plynu je Venezuela.⁵⁸

2.4.1 Obchodní bilance

Obchodní bilance v roce 2014 vykazuje deficit -2 200 milionů dolarů. V tabulce číslo 2 jsou vyznačeny obchodní bilance s nejvýznamnějšími státy pro zahraniční obchod Kolumbie. Dále lze také lehce vyčíst, se kterou zemí Kolumbie vykazuje kladnou nebo

⁵⁶ ANDI (Asociación de Industriales de Colombia). Colombia: Balance 2014 y perspectivas 2015. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: <http://www.andi.com.co/SitEco/Documents/Balance%202014%20y%20perspectivas%202015.pdf>

⁵⁷ MINISTERIO DE COMERCIO INDUSTRIA Y TURISMO. Informes económicos. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: <http://www.mincit.gov.co/publicaciones.php?id=16590>
<http://www.mincit.gov.co/publicaciones.php?id=15870>

⁵⁸ ANDI (Asociación de Industriales de Colombia). Colombia: Balance 2014 y perspectivas 2015. [online]. [cit. 2015-03-15] Dostupný z: <http://www.andi.com.co/SitEco/Documents/Balance%202014%20y%20perspectivas%202015.pdf>

naopak zápornou obchodní bilanci. K záporné celkové obchodní bilanci nejvíce přispívá Čína. Důvodem je existence vyššího dovozu z Číny do Kolumbie, který převažuje export z Kolumbie do Číny. Další země, které se výrazně podílí na deficitu obchodní bilance Kolumbie jsou Spojené státy a Mexiko. Obě země představují důležité obchodní partnery pro Kolumbii. V roce 2014 však import převažoval export, z toho důvodu jsou hodnoty obchodní bilance s oběma zeměmi záporné. Další země se zápornou obchodní bilancí jsou Německo, Francie, Argentina, Japonsko, Jižní Korea a Brazílie.⁵⁹

Obchodní bilance Kolumbie s Evropskou unií je naopak kladná. Export díky Mnohostranné dohodě mezi EU a Kolumbií vzrostl natolik, že překonal import z Evropské unie do Kolumbie, proto se v roce 2014 obchodní bilance pohybovala v kladných číslech. Export nad importem také výrazně převažuje se státem Panama. V roce 2014 obchodní bilance s Panamou dosáhla nejvyšší kladné hodnoty v porovnání s ostatními zeměmi. V roce 2014 také vzrostl vývoz do Indie, což se podepsalo i na obchodní bilanci, která je kladná a představuje též vysoké hodnoty. Společně s již vyjmenovanými zeměmi má s Kolumbií kladnou obchodní bilanci Španělsko, Nizozemsko, Venezuela, Ekvádor, Peru, Chile a Velká Británie.⁶⁰

⁵⁹ DANE. Balanza comercial. [online]. [cit. 2015-04-11] Dostupný z: <http://www.dane.gov.co/index.php/comercio-y-servicios/comercio-exterior/balanza-comercial>

⁶⁰ ANDI (Asociación de Industriales de Colombia). Colombia: Balance 2014 y perspectivas 2015. [online]. [cit. 2015-04-11] Dostupný z: <http://www.andi.com.co/SitEco/Documents/Balance%202014%20y%20perspectivas%202015.pdf>

Tabulka 2: Obchodní bilance Kolumbie v roce 2014 (v milionech dolarů)

Stát	Obchodní bilance
Latinská Amerika	
Ekvádor	716
Peru	112
Argentina	-601
Brazílie	-418
Chile	112
Mexiko	-2942
Panama	2807
Venezuela	1181
Spojené státy	-2279
Evropská unie	1287
Francie	-1152
Německo	-1331
Nizozemsko	1569
Španělsko	1931
Velká Británie	386
Asie	
Čína	-3197
Japonsko	-750
Jižní Korea	-880
Indie	1430
Zbytek zemí	2175
Celkem	-2220

Zdroj: ANDI (Asociación de Industriales de Colombia). Colombia: Balance 2014 y perspectivas 2015. [online]. [cit. 2015-04-11]
Dostupný z:
<http://www.andi.com.co/SitEco/Documents/Balance%202014%20y%20perspectivas%202015.pdf>

2.4.2 Teritoriální struktura zahraničního obchodu Kolumbie

V tabulce číslo 4 je přehled rozložení exportu Kolumbie v letech 2010-2014. V tabulce vidíme objemy exportu s vybranými zeměmi. Po celé zvolené období probíhá největší objem exportu se Spojenými státy. Lze vidět, že od roku 2011 se objem snížil, i přesto se stále umísťuje na prvním místě. U dalších zemí byl zaznamenán ve většině případů nárůst exportu z Kolumbie. Pokles se objevil u Japonska, jelikož export do asijských zemí se více soustředí na Čínu a Indii.⁶¹ V tabulce číslo 3 vidíme také na prvním místě Spojené státy. Jako druhý nejvýznamnější obchodní partner pro export je Evropská unie. Země Evropské unie, kam se nejvíce vyváží, je Španělsko a Nizozemsko. Vysoký objem je také s Čínou a Indií, díky zvyšujícímu se exportu do Asie. Ze zemí Latinské Ameriky Kolumbie nejvíce vyváží do Panamy, Ekvádoru a Brazílie.⁶²

V importu největšího partnera představují také Spojené státy. Dovoz z USA dokonce neustále roste, jelikož se zvýšil nákup paliv a minerálních olejů. Dále v pořadí následuje Čína, EU a Mexiko. Největší zvýšení importu bylo zaregistrováno u Číny, a to především elektronická zařízení. Tabulka číslo 5 potvrzuje, že zahraniční obchod se začal orientovat na asijské země, jelikož Čína, Indie, Jižní Korea v tabulce představují za posledních pět let nárůst. V tabulce má import u všech uvedených zemí rostoucí tendenci. V roce 2014, což dokládá tabulka číslo 3, největšími importéry byly Spojené státy, Čína, Evropská unie a Mexiko.⁶³

⁶¹ DANE. Comercio internacional. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z: <http://www.dane.gov.co/index.php/comercio-exterior/exportaciones>

⁶² ANDI (Asociación de Industriales de Colombia). Colombia: Balance 2014 y perspectivas 2015. [online]. [cit. 2015-04-11] Dostupný z: <http://www.andi.com.co/SitEco/Documents/Balance%202014%20y%20perspectivas%202015.pdf>

⁶³ PROCOLOMBIA. Export e Import. [online]. [cit. 2015-04-17] Dostupný z: <http://www.procolombia.co/en/export>

Tabulka 3: Teritoriální struktura exportu a importu Kolumbie v roce 2014 v mil. USD

Stát	Vývoz	Dovoz
Latinská Amerika		
Ekvádor	1370	654
Peru	920	808
Argentina	148	749
Brazílie	1288	1806
Chile	779	658
Mexiko	712	3654
Panama	2847	40
Venezuela	1516	335
Spojené státy	10895	13174
Evropská unie	7428	6140
Francie	95	1247
Německo	481	1812
Nizozemsko	1783	214
Španělsko	2592	661
Velká Británie	811	425
Asie		
Čína	4887	8085
Japonsko	309	1059
Jižní Korea	87	967
Indie	2410	980
Zbytek zemí	5531	3356
Celkem	42950	45170

Zdroj: ANDI (Asociación de Industriales de Colombia). Colombia: Balance 2014 y perspectivas 2015. [online]. [cit. 2015-04-11]
Dostupný z:
<http://www.andi.com.co/SitEco/Documents/Balance%202014%20y%20perspectivas%202015.pdf>, vlastní zpracování

Tabulka 4: Teritoriální struktura exportu za posledních 5 let (2010-2014) v mil. USD

Země	2010	2011	2012	2013	2014
Evropská unie	5 020	8 948	9 129	9 290	9 406
USA	16 764	21 969	21 833	18 459	14 106
Venezuela	1 423	1 725	2 556	2 256	1 987
Německo	250	420	395	780	634
Ekvádor	1 807	1 909	1 910	1 975	1 884
Belgie	450	621	488	495	462
Peru	1 132	1 323	1 582	1 274	1 187
Japonsko	511	528	360	388	421
Mexiko	638	705	835	864	914
Ostatní země	16 737	27 716	30 165	32 334	33 201

Zdroj: DANE. Comercio internacional. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z:
<http://www.dane.gov.co/index.php/comercio-exterior/exportaciones> , vlastní zpracování

Tabulka 5: Teritoriální struktura importu za posledních 5 let (2010-2014) v mil. USD

Stát	2010	2011	2012	2013	2014
USA	10 437	13 549	14 178	16 337	18 193
Čína	5 477	8 176	9 822	10 363	11 790
Mexiko	3 857	6 059	6 453	5 496	5 273
Německo	1 611	2 147	2 267	2 207	2 531
Brazílie	2 370	2 740	2 851	2 590	2 466
Francie	1 063	1 477	1 129	1 433	1 840
Japonsko	1 157	1 438	1 677	1 479	1 525
Jižní Korea	941	1 234	1 313	1 296	1 500
Indie	686	976	1 146	1 144	1 369

Zdroj: DANE. Comercio internacional. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z:
<http://www.dane.gov.co/index.php/comercio-exterior/importaciones> , vlastní zpracování

2.4.3 Zbožová struktura zahraničního obchodu Kolumbie

V tabulce číslo 6 vidíme komoditní strukturu kolumbijského exportu, který dokládá skutečnost, že těžba hraje velkou roli nejen na podílení se na průmyslu, ale také na exportu země. Nejvýznamnější část exportu (kolem 42 %) zastupuje vývoz ropy. Další komodity, které se nejvíce vyvážejí, se týkají též těžebního průmyslu a jsou to uhlí, ropné produkty a

zlato. Káva, květiny a banány také přispívají k vývozu země, avšak v porovnání s předchozími komoditami jsou procenta velmi malá, pohybují se kolem 1-3 %. ⁶⁴

Procentuální zastoupení jednotlivých komodit, které se podílejí na dovozu do Kolumbie, se pohybují v nižších číslech, než je tomu u exportu. V importu žádná komodita nijak neexceluje. Největší položku, která zastává 9,3 %, jsou ropné produkty, které se dováží nejvíce z Mexika a USA. Druhá nejvíce dovážená položka jsou automobily. Na dovozu této komodity se podílí i Česká republika, jelikož jednou z firem figurující na kolumbijském trhu je právě česká automobilka Škoda Auto a.s. Struktura importu je zobrazena v tabulce číslo 7. ⁶⁵

Tabulka 6: Komoditní struktura kolumbijského exportu, rok 2014 (v tis. USD)

Komodita	Export
Ropa	42 %
Uhlí	14 %
Ropné produkty	7,3 %
Zlato	5,4 %
Káva	3,3 %
Květiny	2,0 %
Banány	1,6 %
Cukr	0,77 %
Zemní plyn	0,73 %

Zdroj: DANE. Comercio internacional. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z: <http://www.dane.gov.co/index.php/comercio-exterior/exportaciones>, vlastní zpracování

Tabulka 7: Komoditní struktura kolumbijského importu, rok 2014 (v tis. USD)

Komodity	Import
Ropné produkty	9,3 %
Automobily	4,0 %
Počítače	3,1 %
Nákladní vozy	2,3 %
Farmaceutické výrobky	2,0 %
Letadla, Helikoptéry	1,9 %
Kukuřice	1,6 %
Traktory	1,4 %

Zdroj: DANE. Comercio internacional. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z: <http://www.dane.gov.co/index.php/comercio-exterior/importaciones>, vlastní zpracování

⁶⁴ PROCOLOMBIA. Export e Import. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z: <http://www.procolombia.co/en/export>

⁶⁵ DANE. Comercio internacional. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z: <http://www.dane.gov.co/index.php/comercio-exterior/exportaciones>

3 Obchodní spolupráce České republiky s Kolumbií

3.1 Historie vztahů České republiky a Kolumbie

Celkově je český export v regionu Latinská Amerika zastoupen málo. Když bereme v úvahu země Latinské Ameriky, se kterými Česká republika obchoduje, tak se Kolumbie nachází v objemu exportu na 4. místě. Mezi země z Latinské Ameriky, se kterými se obchoduje více než s Kolumbií, patří Brazílie, Mexiko a Argentina.⁶⁶

Diplomatické vztahy byly navázány 17. dubna 1934, kdy byl udělen agrément prvnímu kolumbijskému vyslanci v Praze. Zastupitelský úřad Československé republiky byl zřízen v Bogotě 15. června 1937. Během první poloviny 20. století byly několikrát diplomatické styky kvůli politické nestabilitě země přerušeny. V roce 1956 proběhlo poslední obnovení vztahů, které trvá dodnes. Kolumbijské velvyslanectví v Praze bylo však v roce 2003 zrušeno a veškerá potřebná činnost je vedena z kolumbijského velvyslanectví ve Vídni. Ani Česká republika již od roku 2009 nemá své velvyslanectví přímo v Kolumbii, agenda přešla na velvyslanectví v Peru ve městě Lima. V Kolumbii v Bogotě se od roku 2013 nachází Zastupitelský úřad České republiky v čele s chargé d'affaires Imrichem Klimentem.⁶⁷

K tomu, aby se vztahy posílily, proběhlo několik oficiálních návštěv jak ze strany českých představitelů do Kolumbie, tak i kolumbijští představitelé zavítali do České republiky. V roce 2002 navštívili Kolumbii dva čeští ministři (Miloš Kužvart – ministr životního prostředí, Jan Fencel – ministr zemědělství), o tři roky později do Kolumbie zavítal ministr zahraničních věcí Cyril Svoboda a další. Z Kolumbie přijela v roce 1994 ministryně zahraničních věcí N. Sanín, jako další významná návštěva byl ředitel

⁶⁶ DANE. Exportaciones. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: <http://www.dane.gov.co/index.php/comercio-exterior/exportaciones>

⁶⁷ ROUC, V., 2014. Vztahy Československa a Andských států (Kolumbie, Peru, Ekvádor a Bolívie) v letech 1975 1989/Relations between Czechoslovakia and Andean Countries (Colombia, Peru, Ecuador and Bolivia) from 1975 to 1989. Politické Vedy, ProQuest Central. ISSN 13352741.

Bezpečnostního úřadu Kolumbie F. Muñoz. Česká republika samozřejmě pohostila i mnoho dalších představitelů Kolumbie.⁶⁸

Nejvýznamnější návštěvu v Kolumbii uskutečnil tehdejší předseda vlády Mirek Topolánek v květnu 2008. Jednání bylo zrealizováno za účelem rozvoje ekonomické spolupráce a hodnocení vztahů s EU. Bývalý premiér se potkal s kolumbijským prezidentem a s ministrem dolů a energie Hernánem Martínezem Torresem. Výsledkem setkání bylo uzavření dvou dohod:

- Dohoda o spolupráci v energetice a hornictví, která pojednává o stavění, obnově, modernizaci elektráren a dále o školení zaměstnanců na základě výměny informací.

- Dohoda o spolupráci v oblasti životního prostředí, s cílem podpory udržitelného využívání přírodních zdrojů, ochrany ovzduší a školení v rámci životního prostředí.⁶⁹

Mezi další bilaterální smlouvy patří: Dohoda o zrušení vízové povinnosti pro diplomatické, služební a úřední pasy, podepsaná v roce 1995, dále Ujednání o spolupráci v oblasti obranného materiálu, které vstoupilo v platnost 3. 7. 2006 v Bogotě. Bilaterální smlouva, která již v České republice byla ratifikována v roce 2012, ale v Kolumbie je ratifikace stále ještě v procesu, se nazývá Dohoda o zamezení dvojího zdanění.

Zatím poslední návštěva z České republiky proběhla ve dnech 17.-22. června 2012. Do Kolumbie se vydal ministr průmyslu a obchodu Martin Kuba se skupinou podnikatelů z České republiky. Cesta byla uskutečněna v rámci naplňování Exportní strategie České republiky pro roky 2012-2020. Mise se zúčastnili i podnikatelé z České republiky, jelikož díky tomu mohli posílit ekonomické vazby se zeměmi Latinské Ameriky. Hlavní člen podnikatelské mise byl prezident Svazu průmyslu a obchodu ČR Jaroslav Hanák, další členi byli zástupci Asociace obranného a bezpečnostního průmyslu ČR a zástupci České exportní banky. Jednalo se především o oblast energetiky a obranné technologie.⁷⁰

⁶⁸ MZV ČR. Politické vztahy mezi ČR a Kolumbií. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://www.mzv.cz/lima/cz/staty_akreditace/kolumbie/vzajemne_cesko_kolumbijske_vztahy/politicke_vztahy_mezi_cr_a_kolumbii.html

⁶⁹ MZV ČR. Návštěva předsedy vlády ČR Mirka Topolánka v Kolumbii. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://www.mzv.cz/lima/cz/staty_akreditace/kolumbie/vzajemne_cesko_kolumbijske_vztahy/navsteva_predsedy_vlady_cr_mirka.html

⁷⁰ CANCELLERÍA. Consulta de Misiones de Colombia en el exterior. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: <https://tramites.cancilleria.gov.co/ciudadano/directorio/Misiones/enExterior.aspx>

Česká republika a Kolumbie spolupracují navzájem také v oblasti kultury. Již od roku 1994 se v Kolumbii koná Festival evropského filmu, kde lze vidět též filmy z české tvorby. V roce 2015 bohužel české zastoupení na festivalu nebude, ale v například v roce 2013 diváci mohli vidět filmy Jízda, Lidice a Karamazovi.⁷¹

3.2 Bilance vzájemné výměny za posledních pět let

Ekonomika Kolumbie se stává jednou z nejstabilnějších v Latinské Americe, proto i obchod s Českou republikou během posledních pěti let v období od 2009 do 2013 neustále narůstá. Hodnoty dovozu z Kolumbie jsou nepravidelné, střídá se nárůst i pokles. Na druhou stranu vývoz z České republiky do Kolumbie má rostoucí tendenci. Obě tvrzení dokládá tabulka číslo 8.

Do roku 2011 bylo vždy saldo záporné, jelikož import převažoval nad exportem. V roce 2012 však import z Kolumbie do České republiky klesl o 11,5 % a zároveň export vzrostl o 12,9 %, tudíž bylo zaznamenáno kladné saldo obchodní bilance. V roce 2013 vývoz do Kolumbie představoval 43,722 milionů dolarů a dovoz z Kolumbie činil 31,371 milionů dolarů. Celkový obrat se tedy v roce 2013 vyšplhal na 75,093 milionů dolarů a saldo tvořilo hodnotu 12 352 milionů dolarů. V porovnání s rokem 2012 se saldo mnohem zvýšilo, v roce 2012 činilo pouze 933 tisíc dolarů.

Ministerstvo průmyslu a obchodu stanovilo již zmíněné Exportní strategie pro roky 2012–2020, které vymezily prioritní a zájmové trhy pro české exportéry. Mezi tzv. zájmové země patří právě i Kolumbie. Tím se výrazně zvýšil potenciál ekonomické spolupráce mezi Kolumbií a Českou republikou. Celkový přínos by mohlo být zvýšení obchodu a další nárůst vzájemného salda ve prospěch české ekonomiky.⁷²

⁷¹ MZV ČR. České filmy na festivalu evropského filmu Eurocine v Kolumbii. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://www.mzv.cz/lima/cz/staty_akreditace/kolumbie/kulturni_a_skolska_spoluprace_s_kolumbii/ceske_filmy_na_festiv_alu_evropskeho.html

⁷² MZV ČR. Kolumbie: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/kolumbie/ekonomika/obchodni_a_ekonomicka_spoluprace_s_cr.html

Tabulka 8: Vývoj vzájemné obchodní výměny 2009–2013 (v tis. USD)

	2009	2010	2011	2012	2013
Import	25 674	31 176	42 888	36 991	31 370
Export	18 981	23 082	33 578	37 924	43 722
Obrat	44 655	54 257	76 465	74 915	75 093
Saldo	-6 693	-8 094	-9 310	933	12 352

Zdroj: ČSÚ. Veřejná databáze. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=27&expand=1&, vlastní zpracování

3.3 Komoditní struktura českého vývozu do Kolumbie a dovozu z Kolumbie

Komoditní strukturu lze sledovat v grafu číslo 6. Graf potvrzuje, že největší složku českého exportu do Kolumbie v roce 2013 představovaly stroje a dopravní prostředky. Obecně export strojírenských výrobků zaujímá více než polovinu českého vývozu. Hlavním aktérem na kolumbijském trhu je firma Škoda Auto a.s., která je celkově největším exportérem České republiky.⁷³ 22% zastoupení mělo průmyslové spotřební zboží. Konkrétně se na exportu podílí již zmiňované automobily, dále trubky a hadice z plastů, hračky a modely, kosmetické přípravky, stroje pro zemní práce, proudové motory a plynové turbíny, kohouty a ventily, elektrické přístroje, výroba cementu, imitace perel a drahokamů a bezešvé trubky ze železa a oceli.⁷⁴

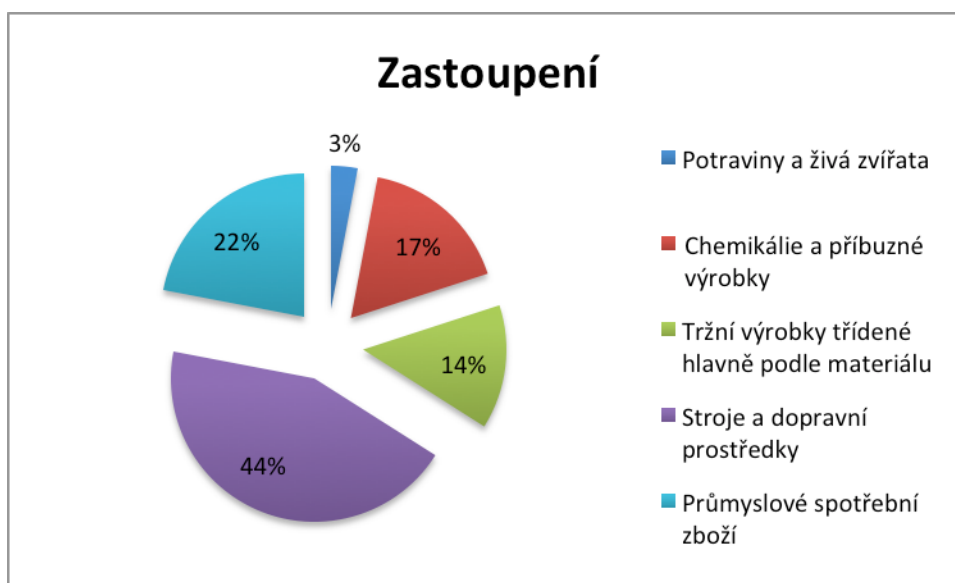
V českém dovozu z Kolumbie převládají již dlouhodobě banány, květiny, káva a cukrovinky. Graf číslo 7 dokládá, že celkově potraviny a živá zvířata drží největší podíl, který činí 79 %. Další položky nejsou až tak významné, neboť procentuální zastoupení je minimální. Od roku 2011 se zvyšuje dovoz uhlí a briket.⁷⁵

⁷³ MPO. Statistika zahraničního obchodu. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: <http://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/statistika-zahr-obchod/>

⁷⁴ ČSÚ. Statistika zahraničního obchodu. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: <https://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>

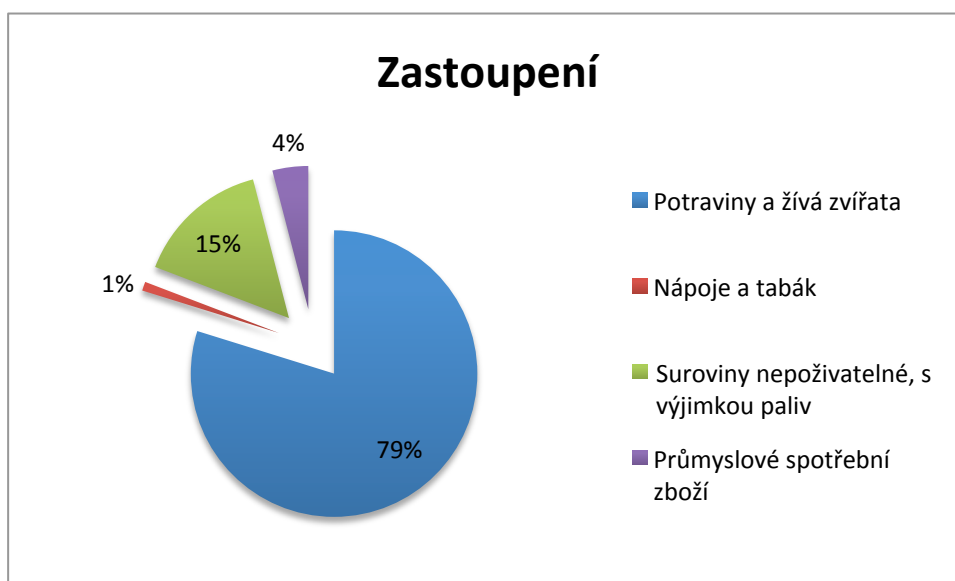
⁷⁵ ČSÚ. Veřejná databáze. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=27&expand=1&

Graf 6: Komoditní struktura českého exportu do Kolumbie, 2013

Zdroj: ČSÚ. Veřejná databáze. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=27&expand=1&, vlastní zpracování

Graf 7: Komoditní struktura českého importu z Kolumbie, 2013

Zdroj: ČSÚ. Veřejná databáze. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=27&expand=1&, vlastní zpracování

3.4 Perspektivní položky českého exportu

Mnohostranná obchodní dohoda mezi EU a Kolumbií představuje navýšení objemu trhu mezi EU a Kolumbií, tudíž i obchodní styky s Českou republikou porostou. Vešla v platnost 1. 8. 2013 a pro Českou republiku představuje nejvýznamnější dohodu.⁷⁶ Pro Kolumbii to znamená navýšení vyváženého zboží do EU, které se odhaduje až na 8 %. Důvodem nárůstu exportu do EU je zrušení cla u 99 % zboží, kromě zemědělských produktů, u kterých bylo sníženo clo na nulu u 89 % produktů. Schválení této dohody bylo velmi důležité, jelikož už před schválením byla EU druhým nejvýznamnějším obchodním partnerem Kolumbie, teď vzájemné vztahy porostou ještě rychleji. Pro evropské exportéry uzavření dohody též znamená lepší podmínky při exportu. Kolumbie snížila clo na nulu u 65 % evropských importů. Jedná se především o odvětví zemědělských zařízení, stavebních materiálů, lékařského vybavení, oceli, informačních technologií, textilu, oblečení, keramiky, strojírenských výrobků a optických přístrojů.⁷⁷ Pro obě strany snížení celních sazeb znamená roční ušetření až 500 miliónů EUR. Konkrétně pro české exportéry vstup dohody v platnost znamená úsporu na clech. Celkové navýšení exportu z ČR do Kolumbie by mělo být o 12 %. Co se týká jednotlivých sektorů, navýšení by měly být následující: sektor textilu a oděvů o 30 %, vývoz automobilů a dopravních prostředků o 29 %, výrobky lehkého průmyslu o 20 %, potravinářské výrobky o 17 % a výrobky těžkého průmyslu o 15 %. Dohoda přináší výhody i pro české spotřebitele, a to zlevnění banánů, protože se jedná o jediné dovážené zboží, na které je uvaleno clo.⁷⁸ Celkově se kolumbijský trh považuje za trh s velkým potenciálem, jelikož politická situace je relativně stabilní a mnoho průmyslovým oblastem chybí modernizace. Tím se nachází mnoho příležitostí pro české firmy.

Perspektivní oblasti se objevují v oboru energetiky v dodávkách malých a středních vodních elektráren pro regiony Kolumbie. Nadbytek vodních zdrojů, které jsou zatím

⁷⁶ EVROPSKÁ KOMISE. Andean Community. [online]. [cit. 2015-03-13] Dostupný z: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/andean-community/>

⁷⁷ MZV ČR. Očekávaný vývoj v teritoriu – Kolumbie. [online]. [cit. 2015-03-13] Dostupný z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/kolumbie/ekonomika/ocekavany_vyvoj_v_teritoriu.html

⁷⁸ COLOMBIATRADE. Herramientas [online]. [cit. 2015-3-13] Dostupný z: <http://www.colombiatrade.com.co/herramientas>

z důvodu nepropojeného systému nevyužívané, se nachází v oblastech Antioquia, Santander, Norte de Santander, Cundinamarca a Boyacá.⁷⁹

Podle Ministerstva zahraničních věcí České republiky potenciál v investičních oborech představují subdodávky pro povrchové a hlubinné doly, tepelné a vodní elektrárny, projekty železniční a silniční infrastruktury (dálnice, silnice, mosty, tunely), modernizace MHD, projekty hospodaření s vodou, úpravy pitné vody a čističky průmyslových a odpadních vod, třídíren a spaloven odpadů, spaloven nemocničního odpadu a jiných ekologických staveb a další. V roce 2013 byla dokonce sjednána smlouva na dopravní závěsný systém pro hlubinné doly v Kolumbii. Ministerstvo zahraničních věcí ČR dále považuje za možný prostor pro rozšíření exportu artikly vojenského speciálu, především lehké ruční zbraně, munice, výbušniny, chemikálie a suroviny na výrobu speciálního materiálu a výzbroje a výstroje pro armádu a bezpečnostní složky, zabezpečovací a signální zařízení letišť, letadel, nákladních vozů Tatra, traktorů Zetor apod.⁸⁰

Dále jako perspektivní odvětví, kam by české firmy mohly zainvestovat, se nabízí oblast těžby a komercializace uhlí, včetně provozu na zpracování uhlí na koks. Již zmíněná Dohoda o spolupráci v energetice a hornictví, podepsaná v roce 2008, také představuje usnadnění vstupu českých firem na kolumbijský trh, například v podobě dodávek energetických zařízení.

Také pro potravinářský zpracovatelský průmysl existuje potenciál rozšíření vývozu, což se týká zejména balicích strojů, speciálních pneumatik pro stavební a silniční stroje, ložisek, ručního a průmyslového nářadí, papíru a chemikálií, dále zemědělských a potravinářských produktů (mléčné výrobky, oplatky), nápojového a broušeného skla, porcelánového nádobí a křišťálových lustrů.⁸¹

⁷⁹ COLOMBIA ENERGÍA. Negocios. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: <http://www.colombiaenergia.com/negocios>

⁸⁰ MZV ČR. Perspektivní položky českého exportu. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/kolumbie/ekonomika/obchodni_a_ekonomicka_spoluprace_s_cr.html

⁸¹ MZV ČR. Kolumbie: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/kolumbie/ekonomika/obchodni_a_ekonomicka_spoluprace_s_cr.html

Díky diplomatickým vztahům existují mezi Kolumbií a Českou republikou projekty, které se týkají podpory exportu české zdravotní techniky. Na základě toho se podařilo aktualizovat vývozní nabídku českých firem v oblasti zdravotní techniky, zařízení a léků. Zásluhou těchto projektů se podařilo získat nové klienty mezi importéry, distributory a finálními odběrateli, a dokonce v roce 2011 byl uzavřen kontrakt na dodávku české sterilizační linky do kolumbijské nemocnice v Cali.⁸²

Kolumbie také představuje velkou příležitost pro investory v odvětví služeb, protože má následující konkurenční výhody:

- Podle IMD (International Institute for Management Development) z roku 2013 je Kolumbie první zemí v regionu s nejlepší kvalifikovanou pracovní silou v Latinské Americe.
- Kolumbie je známá pro nízké náklady na pracovní sílu. Finanční analytici, ekonomové, účetní jsou nejúspěšnější v regionu.
- Více než 150 000 studentů ročně absolvuje svá studia týkající se administrativních a technických oblastí.
- Nachází se na strategické poloze: letadlem tři hodiny od Miami a Limy, méně než 5 hodin od Mexico City, 5 hodin od Santiaga de Chile, méně než 6 hodin od New Yorku a Sao Paula a 6 hodin od Buenos Aires.⁸³

3.5 Nejvýznamnější firmy figurující na kolumbijském trhu

Jedna z firem figurujících na kolumbijském trhu se nazývá Matoušek CZ a.s. Na českém trhu firma působí od roku 1991. Zabývá se technicky náročnými železobetonovými monolitickými objekty a železo-betonovými konstrukcemi.⁸⁴ V roce 2004 se rozhodli rozšířit export do zemí Jižní Ameriky. Úspěšně obchoduje s Ekvádorem a právě

⁸² MINISTERIO DE SANIDAD DE COLOMBIA. Planes estratégicos. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: <http://www.minsalud.gov.co/Ministerio/DSector/Paginas/plan-estrategico.aspx>

⁸³ PROCOLOMBIA. Inversión en el sector servicios de Colombia. [online]. [cit. 2015-04-15] Dostupný z: <http://www.inviertaencolombia.com.co/sectores/servicios.html>

⁸⁴ MATOUŠEK CZ a.s. Úvod. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z: <http://www.matousek.cz/uvod>

s Kolumbií (od roku 2005). Do budoucna se jeví jako perspektivní oblast pro firmu. Především v oblasti alternativních zdrojů elektrické energie a environmentálních projektů, což jsou například čistírny odpadních vod a nakládání s tuhými komunálními odpady.⁸⁵

Další firma, která působí na kolumbijském trhu je Česká Zbrojovka Uherský Brod a.s. Firma patří mezi největší výrobce ručních palných zbraní ve světě. Výroba zbraní začala již ve 30. letech 20. století, ale vznik současné akciové společnosti se datuje na rok 1992.⁸⁶ Na kolumbijský trh firma prorazila v 90. letech, ale začalo se ji dařit v letech 2000-2005. Poté nastaly komplikace, jelikož EU přestala vydávat licence do Kolumbie. Působení na trhu bylo obnoveno v roce 2011. Česká Zbrojovka má však situaci na trhu zkomplikovanou tím, že v Kolumbii existuje monopol s názvem Industria Militar, který je podporován kolumbijskou vládou. V Kolumbii má monopol na prodej pistolí na civilním trhu i na prodej pistolí části ozbrojených složek, tudíž má výhodnější postavení i u zakázek pro ozbrojené složky. Pro zahraniční firmy je tedy velmi těžké se prosadit. Česká Zbrojovka však plánuje na kolumbijském trhu pokračovat, jelikož v něm vidí také velký potenciál. Jedná se o velký a rychle se rozvíjející trh.⁸⁷

Firma Zetor a.s. je jednou z dalších firem, která působila na kolumbijském trhu. V České republice firma funguje od roku 1946 a stále patří mezi významné české firmy. Zabývá se výrobou traktorů a náhradních dílů k nim.⁸⁸ Do Kolumbie společnost vyvážela již od roku 1960, tehdy ještě jako součást státního podniku Motokov. Export měl však klesající tendenci. Nejvíce strojů se prodalo v letech 2000-2006. Od roku 2006 nepřišel nový kontrakt, proto firma již na kolumbijském trhu nepůsobí. Nicméně existuje potenciál do budoucna díky tradici firmy, jelikož počet prodaných traktorů byl vysoký, tudíž se vyskytují v Kolumbii dodnes.⁸⁹

Z automobilového průmyslu vyváží do Kolumbie firma Škoda Auto a.s. Jedná se o největšího výrobce automobilů na českém trhu, který sídlí v Mladé Boleslavi a vlastní dva pobočné závody v Kvasinech a ve Vrchlabí. V roce 1991 se společnost stala součástí koncernu Volkswagen. V současné době je největší firmou v České republice z hlediska

⁸⁵ Emailová korespondence se společností Matoušek CZ a.s. – 18.4.2015

⁸⁶ ČESKÁ ZBROJOVKA a.s. Historie, programy, proměny. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z: <https://www.czub.cz/cz/pages/116-historie-promeny-programy.aspx>

⁸⁷ Emailová korespondence se společností Česká Zbrojovka Uherské Hradiště a.s. – 20.4.2015

⁸⁸ ZETOR a.s. Historie. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z: <http://www.zetor.cz/historie>

⁸⁹ Emailová korespondence se společností Zetor a.s. – 22.4.2015

tržeb, druhým největším zaměstnavatelem a největším českým exportérem.⁹⁰ Na kolumbijský trh přišla firma v roce 1996. Kolumbijský trh nepatří mezi významné trhy pro tuto společnost. Obecně Latinská Amerika neznačí pro Škoda Auto atraktivní oblast. Nejvýznamnější vývozy putují do Chile, Kolumbie zaujímá čtvrtinu až třetinu celkového vývozu firmy do Latinské Ameriky. V 90. letech se nejvíce prodával model Felicia, dnes se nejvíce vyváží modely Škoda Fabia a Škoda Octavia. Mezi další vyvážené modely, ale v menší míře, patří Škoda Superb a Škoda Roamster. Od roku 2009 se vozy do Kolumbie dováží prostřednictvím importéra, tzv. National Sales Company. Jedná se o importéra, který působí v rámci celého koncernu Volkswagen. Importér se stará o všechny dealery, kteří prodávají vozy zákazníkům v dané zemi. Po celém světě společnost Škoda Auto a.s. používá jednotný koncept budov, kde se vozy prodávají, což se nazývá Corporate Identity Corporate Design. Všechny budovy disponují stejnou architekturou. V dnešní době se investuje do jejich sjednocení po celém světě. Novinkou je vylepšení tzv. Car Configurator, kde si zákazníci mohou zvolit příslušenství vozu a ve 3D provedení si zvolené parametry vyzkoušet. Školení personálu je také jednotné podle požadavků společnosti. Škoda Auto a.s. v dané zemi neprodává pouze vozy, snaží se také, aby v zemi byly k dispozici originální náhradní díly a příslušenství. Kontrakt s importérem se rozváže pouze v případě nespokojenosti. Pro udržování vztahů se konají návštěvy, při kterých probíhá kontrola, ale také navázání hlubších vztahů. Během těchto návštěv dochází ke střetu s místní kulturou. Rozhovor na téma kulturních odlišností je však zpracován v páté kapitole. Na kolumbijském trhu existuje kolem 50 dealerů, pro porovnání například v Německu jich je 650, z čehož plyne, že kolumbijský trh je pro společnost opravdu malý. Roční prodej aut se pohybuje v řádu stovek. Na kolumbijském trhu v automobilovém sektoru existuje světová konkurence. Mnohostranná dohoda mezi EU a Kolumbií však přinesla snížení cel na dovozy automobilů z Evropy. Vzniká tím určitá výhoda, nicméně ji dostanou všichni evropské automobilky. Proto snížení cel nebude představovat velký perspektivní růst vývozu. Navíc existuje vysoká cenová senzitivita. Přesto Škoda Auto plánuje na kolumbijském trhu zůstat, aby mohla dál čerpat výhody ze strategické polohy

⁹⁰ ŠKODA AUTO a.s. Základní údaje. [online]. [cit. 2015-04-20] Dostupný z: <http://www.skoda-auto.cz/o-spolecnosti/kontakty>

Kolumbie. Firma může díky tomu vstoupit na jiný trh, jelikož sousední státy jsou velmi podobné jak jazykově, tak i kulturně.⁹¹

⁹¹ Telefonický rozhovor s manažerem společnosti Škoda Auto a.s. – 23.4.2015

4 Kulturní a obchodní specifika Kolumbie

Latinská Amerika je díky historickým událostem velmi kulturně pluralitní. Obyvatelstvo Latinské Ameriky je značně etnický a kulturně pestré. Hlavním důvodem byla kolonizace, díky které na kontinent přišlo mnoho různých lidských ras. Součástí obyvatelstva Latinské Ameriky je indiánské obyvatelstvo, dále potomci conquistadorů a příslušníků různých migrací včetně migrací nucených v podobě dovozu otroků převážně z Afriky. K etnické a kulturní pestrosti došlo vzájemným mísením těchto tří základních skupin. V Kolumbii nejpočetnější (58%) skupinu zastávají mestici, stejně jako ve většině států tohoto regionu (Salvador – 94 %, Honduras – 90 %, Chile – 75 %, Mexiko – 60 %). Celkově se latinskoamerická kultura vyznačuje těmito rysy: důležitost formální hierarchie a silný respekt k autoritám, silný kolektivismus, nadprůměrná nedůvěra v člověka a v neznámé, důraz kladem na přítomnost a interpersonální orientace. Vyjmenované rysy se shodují také s rysy kolumbijské kultury.⁹²

4.1 Kulturní specifika Kolumbie

Převládající náboženství v Kolumbii je římský katolicismus. Podle World Values Survey se v roce 2014 k římskému katolicismu hlásilo 90 % obyvatel země. Zároveň 60 % obyvatel na otázku znějící, jak moc je pro ně náboženství důležité, odpovědělo, že je pro ně velmi důležité.⁹³ Zbývajících 10 % je součástí jiných náboženských společenství jako jsou protestanti, svědkové Jehovovi, buddhisté, taoisté, muslimové, židi a lidé vyznávající přírodní náboženství, všichni však s minoritním zastoupením.⁹⁴ Kolumbie společně s Kostarikou patří k „nejkatoličtější“ zemím regionu. Víra je viditelná na každém kroku v podobě všudypřítomných amuletů. Bohoslužeb se účastní 85 % obyvatel žijících ve

⁹² LEHMANNOVÁ, Zuzana et al. Paradigma kultur. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. s. 328-371. ISBN 978-80-7380-297-4.

⁹³ WORLD VALUES SURVEY. Important in life: Religion. [online]. [cit. 2015-4-15] Dostupný z: <http://www.worldvaluessurvey.org/WVSONline.jsp>

⁹⁴ PRIETO, V., 2011. Law and Religion in Colombia: Legal Recognition of Religious Entities. Brigham Young University Law Review, vol. 2011, vyd. 3, s. 691-727 ProQuest Central. ISSN 0360151X.

městech, pokud bychom zjišťovali údaje z venkova, číslo bude vyšší, jelikož je zde zbožnost o mnoho silnější (z důvodu lidového katolicismu a vlivu indiánských tradic).⁹⁵

Rozmanitost kolumbijské hudby je úzce spojena s jeho mnoha regionálními rozdíly. Vallenato je druh kolumbijské hudby a tance, který vznikl na pobřeží Atlantského oceánu a je rozšířený v celé zemi. Currulao je druh hudby z pobřeží Pacifiku. Jako ústřední témata se vyskytují moře, déšť a řeky a při hraní se používají hlavně obyčejné dřevěné nástroje. Ve vnitrozemí existují dva tradiční typy hudby hrané v celém andském regionu. Jsou to Bambuco a Guabina. V textech obou typů se často používají témata, které kladou důraz na zemi, hory a jezera, což je způsobeno vlivem mesticů. Joropo je považována za "divoký" styl hudby, protože se hraje v Llanos Orientales a odráží náročný způsob života pracovníků na dobytčích rančích. Cumbia je hudba a tanec považovaný za kolumbijský národní poklad. Na šíření a obohacování kolumbijské hudby se podílelo "hudební město" zvané Ibagué.⁹⁶

4.2 Obchodní specifika Kolumbie

4.2.1 Pozdrav a oslovování

Typický a nejrozšířenější pozdrav je podání ruky. Toto platí i v Kolumbii, především mezi muži. Stisk ruky by měl být pevný, neboť budí větší důvěru. Pokud se zdraví mezi sebou ženy, dají si symbolickou pusu na tvář, dokonce i pokud se jedná o obchodní jednání. Je důležité klást důraz na oční kontakt, který je pro Kolumbijce opravdu podstatný. Obecně při pozdravu i seznámení by se nemělo nikam spěchat, Kolumbijci vyžadují delší dobu.

Česká jména mohou způsobit Kolumbijcům menší komplikaci při vyslovování, proto později přejdou spíše k oslovování křestním jménem. Mají ve zvyku před jménem vždy říci Señor/a. S jmény Kolumbijců mohou také nastat určité problémy, jelikož vlastní čtyři jména. První křestní jméno vybírají rodiče, druhé křestní jméno se dostává při křtu,

⁹⁵ LEHMANNOVÁ, Zuzana et al. Paradigma kultur. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. s. 394. ISBN 978-80-7380-297-4.

⁹⁶ MÚSICA DE COLOMBIA. Bailes y música. [online]. [cit. 2015-04-17] Dostupný z: <http://www.colombiasa.com/musica/musica.html>

první příjmení převezme po otci a druhé příjmení je příjmení matky za svobodna. Na obchodním jednání se Kolumbijci nechávají oslovovat zkrácenou formou, což je první křestní jméno a první příjmení. Je vhodné oslovovat příjmením a také předtím vyslovit Señor. U žen je pořadí jmen stejné, jen po svatbě se druhé příjmení změní na příjmení manžela. Při obchodním jednání se ženy oslovují křestními jmény a též je vhodné oslovit slovem Señora.⁹⁷

4.2.2 Vizitky

Kolumbijci, stejně jako většina obyvatel Latinské Ameriky, upřednostňují španělský jazyk. Kvůli tomu je dobré vlastnit a mít při jednání s Kolumbijci k dispozici vizitku ve španělském jazyce. Kdyby byla v angličtině, nic se nestane, ale když uvidí vizitku ve svém rodném jazyce, hned si obchodník získá sympatie. Musíme však dávat pozor, pokud chceme uvést na vizitce své tituly. Ve většině případů se tituly vůbec neuvádějí. Může totiž dojít ke komplikacím, jelikož některé české tituly mají ve španělštině jiný význam. Jako příklad uvedu titul Ing., který v Kolumbii znamená „Ingeniero“, což je vysokoškolské vzdělání v technickém oboru. Není tedy nezbytné uvádět titul. Naopak velmi důležité je uvést funkci obchodníka a všechny údaje o firmě (adresa, telefon, e-mail, internetová stránka). Osobní adresa na vizitku nepatří. Předání by mělo probíhat pravou rukou s tím, že se dotyčným díváme do očí. Také je slušností si vizitku, kterou obdržíme, prohlédnout a poděkovat, nikoli ji pouze položit na stůl.⁹⁸

4.2.3 Small talk

Před zahájení obchodního jednání probíhá tzv. small talk, během kterého se účastníci navzájem ptají na otázky týkající se rodiny či vzdělání. Slouží k tomu, aby se obchodní partneři pro začátek trochu seznámili. Mnoho Evropanů odděluje svůj osobní život od profesního, proto mohou být poněkud zaskočení. Nicméně při projevení smyslu pro humor obchodník u Kolumbijců rozhodně získá sympatie navíc. Téma, na které by se

⁹⁷ GULLOVÁ, S. Mezinárodní obchodní a diplomatický protokol. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. s. 194-198 ISBN 978-80-247-4418-6.

⁹⁸ GULLOVÁ, S. Mezinárodní obchodní a diplomatický protokol. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. s. 134-143 ISBN 978-80-247-4418-6.

vtipkovat nemělo, je samozřejmě obchod s drogami. Dále se nedoporučuje hovořit o náboženství a politice.⁹⁹

4.2.4 Doba jednání

Návrh jednání může podat jakákoliv strana a na termínu se také dohodnou společně, nejméně 14 dnů předem. Čas poté vybírá hostitel a host se mu přizpůsobí. Při volbě termínu je nutné brát ohledy na místní svátky. Země Latinské Ameriky se řadí mezi polychronické kultury, proto i Kolumbii můžeme zařadit do této skupiny. Tento typ kultur nedává velký důraz na čas a přesnost, nejedná se o důležitou složku při obchodním jednání. Navíc se jedná o velmi proměnlivou veličinu. Mnohem větší význam pro Kolumbijce mají vztahy mezi lidmi. Dokonce i nedodržování termínů a lhůt je velmi častou záležitostí, se kterou se obchodník v Kolumbii při obchodním jednání může setkat. Je nutné si zvyknout na přerušování během jednání, Kolumbijci řeší během i jiné záležitosti, např. telefonováním. Čas nehraje roli, proto je skoro pravidlem, že jednání začne se zpožděním. Poté samotné jednání zabere hodně času. Výjimkou, kdy se přihlíží k času, je průmyslová výroba.¹⁰⁰

4.2.5 Pracovní oběd a večeře

Některá obchodní jednání probíhají v rámci oběda či večeře. Obecně Latinoameričané kladou velký důraz na pohostinnost. Proto je nezbytné vhodně zvolit restauraci, menu a servírování. Pokud vztahy trvají již delší dobu, Kolumbijci pozvou své obchodní partnery domů. V tom případě se jedná spíše o společenskou událost, obchodní záležitosti se řeší maximálně až při podávání kávy. Je zvykem obdarovat hostitele a jeho rodinu nějakým darem. Celkově stolování, stejně jako klasické obchodní jednání, zabere mnoho času. Poněvadž v Latinské Americe jak oběd, tak večeře trvají déle, než je tomu zvykem v Evropě. Menu o několika chodech může trvat 3 až 4 hodiny a obvyklý

⁹⁹ KATZ, L. Negotiating International Business. 2. vydání. Charleston: Booksurge Publishing, 2007. ISBN 14-196-3190-X..

¹⁰⁰ GULLOVÁ, S. Mezinárodní obchodní a diplomatický protokol. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. s. 168. ISBN 978-80-247-4418-6.

zahajovací čas oběda je kolem třetí hodiny odpoledne. Proto se někdy jednání protáhne až do večerních hodin.¹⁰¹

4.2.6 Desatero pro obchodování s Kolumbií od CzechTrade

Na internetových stránkách CzechTrade je popsáno desatero pro obchodování s Kolumbií, které by měl každý obchodník před vstupem na kolumbijský trh znát. Jeho znění je následující:

„- Vše má svůj čas. Jednání o obchodu a jeho dotažení k podpisu smlouvy trvá déle než v Evropě. Obrňte se trpělivostí a budete odměněni úspěchem.

- Pomozte s řešením problému. Pokuste se Kolumbijcům pomoci s komplexním řešením problému, předložte svůj návrh a mimochodem se zmiňte, že byste jim mohli dodat potřebné zařízení nebo produkt, který vyrábíte.

- Nevyčítejte nedochvilnost. Počítejte s tím, že Kolumbijci málokdy přijdou na schůzku včas, vy však chod'te přesně.

- Určitě zavolejte. Vždy nejlepší je osobní schůzka. Ale pokud budete odesílat důležitý email, po dvou až třech dnech ještě zavolejte, jestli přišel v pořádku. Kolumbijci totiž milují telefonování.

- Nejlepší téma na nezávaznou konverzaci. Nebavte se o počasí, lepší bude fotbal. Kolumbijci ho milují, mají přehled o sestavách národních týmů a dobře se orientují v týmech hrajících evropské poháry. Jiné dobré téma pro nezávaznou konverzaci je rodina.

- „Gringo“. Očekávejte, že se o vás často bude mluvit jako o „gringovi“. Jde o označení Američanů i Evropanů, kteří hovoří anglicky a místní jim nerozumí. Nechápejte to špatně, naopak jsou rádi, že vás vidí.

- Bez znalosti španělštiny to nepůjde. Ačkoli se mladí snaží učit anglicky, většina Kolumbijců anglicky neumí, často ani vedoucí pracovníci. Je nutné mít propagační materiály, prezentace a weby ve španělštině. Pokud nemluvíte španělsky, zkuste se naučit základy, Kolumbijci to ocení.

¹⁰¹ KATZ, L. Negotiating International Business. 2. vydání. Charleston: Booksurge Publishing, 2007. ISBN 14-196-3190-X..

- *Prověřte si předem název výrobku. Ověřte si, jestli název vašeho výrobku ve španělštině není hanlivé či směšné slovo (pokud to tedy není účelem). I známí světoví výrobci museli upravit názvy svých výrobků pro španělsky mluvící země.*

- *Nekritizujte poměry. Pokud se vám něco v Kolumbii nelíbí, sdělte to, ale diplomaticky. Kolumbijci špatně nesou kritiku. Raději pochvalte jejich hezkou přírodu, dobré jídlo, krásné ženy a skvělý fotbal.*¹⁰²

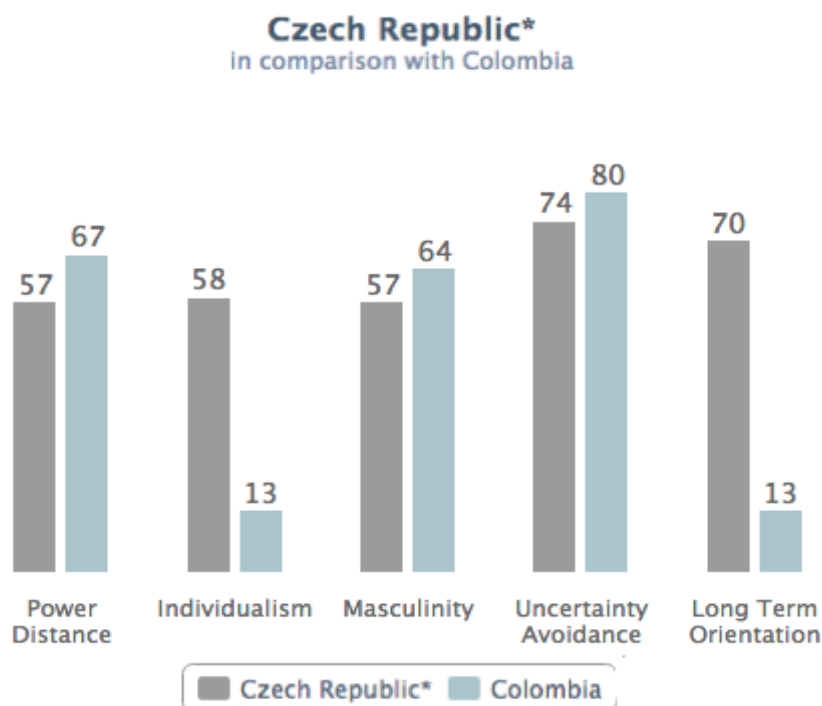
4.3 Porovnání obou kultur podle G. Hofstede

Pro celkový úspěch při uzavírání obchodu v cizí zemi je nutné znát kulturní a obchodní specifika dané země. Pro porovnání české a kolumbijské kultury jsem zvolila nejčastěji uváděnou studii, jejíž autorem je nizozemský vědec Geert Hofstede. Zkoumání kultur provedl v letech 1967 až 1973, kdy dotazoval 117 000 zaměstnanců firmy IBM v 53 zemích. Dotazovaný vzorek byl vybrán tak, aby bylo stejné zastoupení obou pohlaví, stejná věková struktura a v rámci několika pozic. Hofstede definuje kulturní dimenze jako aspekty kultury, které se dají měřit ve vztahu k jiným kulturám. Během své studie identifikoval čtyři indexy kulturních dimenzí - vzdálenost moci (PDI), individualismus (IDV), maskulinita (MAS) a vyhýbání se nejistotě (UAI) a později ještě pátý index - dlouhodobá orientace (LTO). Na grafu číslo 8 lze vidět graficky znázorněné srovnání obou kultur podle G. Hofstede.¹⁰³

¹⁰² Citace byla použita doslova z: CZECH TRADE (2014). Desatero pro obchodování s Kolumbií. [online]. [cit. 2015-4-23] Dostupný z: <http://www.czechtrade.cz/czechtrade-svet/amerika/obchodovani-kolumbie/>

¹⁰³ HOFSTEDE, G. -- HOFSTEDE, G. J. Kultury a organizace : software lidské mysli : spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-86131-70-2.

Graf 8: Porovnání české a kolumbijské kultury dle G. Hofstede

Zdroj: THE HOFSTEDE CENTRE. Comparison. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://geert-hofstede.com/czech-republic.html>

Legenda grafu:

- Power Distance (PDI) – index vzdálenost moci
- Individualism (IDV) – index míry individualismu
- Masculinity (MAS) – index míry maskulinity
- Uncertainty Avoidance (UAI) – index vyhýbání se nejistotě
- Long Term Orientation (LTO) – index dlouhodobé orientace

4.3.1 Index vzdálenosti moci

Tato dimenze pojednává o tom, že ne všichni jedinci ve společnosti jsou si rovni a vyjadřuje postoj dané kultury, jak se staví k těmto nerovnostem. Dimenze je definována tím, v jaké míře je jedinec schopen přijmout nerovnosti mezi rozdílnými pozicemi. Země

s vysokým indexem je charakterizovaná velkým dodržováním a akceptováním hierarchie.¹⁰⁴

Kolumbie dosahuje skóre 67. Takto vysoké skóre vypovídá o tom, že společnost se domnívá, že nerovnosti mezi lidmi jsou zkrátka součástí života. Tato nerovnost je akceptována ve všech vrstvách společnosti. Respekt se získává díky věku a postavení. Nejstarším lidem ve společnosti je projevována úcta, vždy mají právo zvolit rozhodnutí, u stolu jsou obslouženi jako první. Hierarchie v podnicích je velmi viditelná, při obědě jsou jasně vymezená místa pro management a pro ostatní zaměstnance. Rozdíly jsou pozorovatelné i v běžném životě, kde se nachází obrovské domy vedle chudinských čtvrtí.¹⁰⁵

Česká republika má také relativně vysoké skóre, které činí 57. To znamená, že je to hierarchická společnost. Dále to vypovídá o tom, že lidé přijímají hierarchické pořadí, ve kterém má každý své místo a které nevyžaduje žádné další odůvodnění. Podřízení očekávají, že jim bude řečeno, co mají dělat a ideální vedoucí bude benevolentní autokrat.¹⁰⁶

Vzhledem k malému rozdílu mezi hodnotami obou zemí se pohled na hierarchii společnosti moc nemění. V Kolumbii je hodnota vyšší, tím pádem má hierarchie v zemi větší význam než v České republice. Při obchodním jednání je proto důležité zadaptovat se s kolumbijským postojem a dbát na postavení zaměstnanců.¹⁰⁷

4.3.2 Index míry individualismu

Základním problémem, kterým se tato dimenze zabývá, je míra vzájemné závislosti společnosti mezi členy. V individualistické společnosti se lidé starají sami o sebe a jen jejich přímé příbuzné. Každý člen klade důraz na své zájmy, osobní svobodu, a své

¹⁰⁴ HOFSTEDE, G. -- HOFSTEDE, G. J. *Kultury a organizace : software lidské mysli : spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití*. Praha: Linde, 2007. S. 44-46. ISBN 978-80-86131-70-2.

¹⁰⁵ OGLIASTRI, A. *Culture and Organizational Leadership in Colombia*. Universidad de los Andes. 1998. [on-line]. [cit. 2015-04-17] http://www.hsfulda.de/fileadmin/Fachbereich_SW/Downloads/Stu/colombian/colombian.pdf

¹⁰⁶ MZV ČR. *Organizační kultura a národní kultura*. [on-line]. [cit. 2015-04-17] <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/organizacni-kultura-a-narodni-kultura-7699.html>

¹⁰⁷ THE HOFSTEDE CENTRE. *Comparison*. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://geert-hofstede.com/colombia.html>

schopnosti. V kolektivistické společnosti lidé patří do skupin, kde se o ně postarají v průběhu celého života výměnou za loajalitu.¹⁰⁸

Se skóre 13 Kolumbie patří mezi jednu z nejvíce kolektivistických zemí světa. Před ní je pouze Ekvádor, Panama a Guatemala. Vzhledem k tomu, že Kolumbijci jsou velcí kolektivisté, je velmi důležité vyrovnat se s názory své skupiny, do které patří. V kombinaci s vysokým skóre indexu PDI to znamená, že skupiny mají často silné identity vázané na třídní rozdíly. Loajalita je v těchto skupinách prvořadá. Vztahy jsou důležitější než účastnit se úkolů. Kolumbijci jsou také velmi ochotni pomoci, pokud vidí, že máte zájem i vy jim pomoc později oplatit. Nicméně pokud se někdo jeví jako nepřítel, jsou schopni ho okamžitě vyloučit. Jejich komunikační styl je velmi bohatý na kontext, proto jejich veřejné projevy a písemné dokumenty jsou obvykle rozsáhlé a komplikované.¹⁰⁹

Česká republika se skóre 58 je individualistická společnost. Očekává se, že jednotlivci se postarají sami o sebe a o jejich nejbližší rodinné příslušníky. V individualistických společnostech trestný čin vyvolá pocit viny a ztrátu sebeúcty, vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem je spíše smlouva založená na vzájemné výhodě a management je řízení jednotlivců.¹¹⁰

Kolumbijci jsou tedy zvyklí orientovat se hodně na svou rodinu a příbuzné, je i zvykem žít dlouho se svými rodiči. Rodina pro ně představuje stěžejní roli, proto by český občan měl být připraven vést rozhovor na toto téma. Rodina a osobní vztahy jsou jedním z velmi oblíbených témat Kolumbijců při obchodním jednání.¹¹¹ Pro Kolumbijce rodinu představuje i mnoho známých. Tímto způsobem je možné získat další kontakty, jelikož po doporučení od známého se k českému podnikateli budou chovat jako ke svému známému. Při obchodování s Kolumbijci je nesmírně nutné navázat dlouhodobé a přátelské vztahy,

¹⁰⁸ HOFSTEDE, G. -- HOFSTEDE, G. J. *Kultury a organizace : software lidské mysli : spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití*. Praha: Linde, 2007. S. 65-70. ISBN 978-80-86131-70-2.

¹⁰⁹ THE HOFSTEDE CENTRE. Colombia. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://geert-hofstede.com/colombia.html>

¹¹⁰ THE HOFSTEDE CENTRE. Czech Republic. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://geert-hofstede.com/czech-republic.html>

¹¹¹ SINIS (Sistema Nacional de Información cultural). Colombia cultural. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://www.sinic.gov.co/sinic/colombiacultural/PaginaColCultural.aspx?AREID=3&SECID=8>

jelikož se jedná o nejdůležitější předpoklad pro úspěch při uzavírání obchodu. Důležitost přátelských vztahů potvrzuje velmi nízká hodnota indexu individuality.¹¹²

4.3.3 Index maskulinity

Vysoké skóre této dimenze znamená, že společnost bude řízena a hlavními hodnotami jsou konkurence a úspěch. Za úspěch se považuje vítězství. Lidé chtějí být nejlepší. Pokud je však skóre dimenze nízké, jedná se o společnost, která se stará o druhé a o kvalitu života. Tato společnost se vyznačuje tím, že kvalita života je znamením úspěchu a vystupovat z davu není obdivuhodné. Lidé zas naopak dělají, co mají rádi.¹¹³

Kolumbie dosahuje skóre 64, tudíž je mužskou společností, i přesto že průměr Latinské Ameriky je femininní. Lidé se orientují na úspěch a řízení. Kolumbijci jsou tedy soutěživí, orientovaní na postavení a status (v porovnání s ostatními zeměmi Latinské Ameriky výrazně ve větší míře) a kolektivističtí. To znamená, že soupeří se členy jiných skupin, nikoli se členy skupiny vlastní. Lidé usilují o členství ve skupinách, které jim dávají odměny spojené s výkonem. Často obětují svůj volný čas, aby dosáhli výsledků.¹¹⁴

Česká republika je také mužská společnost. Skóre dosahuje hodnoty 57. Podle Hofstedeho lidé takzvaně „žijí, aby pracovali“. Od manažerů se očekává, že budou rozhodní a asertivní. Na rozdíl od Kolumbie je Česká republika individualistická země, díky čemuž se od sebe tyto dvě země liší. Češi jsou soutěživí sami za sebe, kdežto Kolumbijci se snaží bojovat za svou skupinu proti těm ostatním.¹¹⁵

¹¹² KATZ, L. Negotiating International Business. 2. vydání. Charleston: Booksurge Publishing, 2007. ISBN 14-196-3190-X..

¹¹³ HOFSTEDE, G. -- HOFSTEDE, G. J. Kultura a organizace : software lidské mysli : spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití. Praha: Linde, 2007. S. 97-99. ISBN 978-80-86131-70-2.

¹¹⁴ THE HOFSTEDE CENTRE. Colombia. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://geert-hofstede.com/colombia.html>

¹¹⁵ THE HOFSTEDE CENTRE. Czech Republic. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://geert-hofstede.com/czech-republic.html>

4.3.4 Index vyhýbání se nejistotě

Tato dimenze se věnuje skutečnosti, jak si společnost počíná s tím, že budoucnost není známá. Existují dva pohledy na věc, buď bychom se měli snažit kontrolovat budoucnost, nebo to jen nechat být a čekat, co se stane. Tato nejednoznačnost s sebou přináší úzkost. Každá kultura se naučila s touto úzkostí potýkat po svém. Rozsah, v jakém členové kultury cítí ohrožení z důvodu nejednoznačnosti či neznámých situací a jak se snaží situaci řešit, se odráží právě v indexu UAI.¹¹⁶

Skóre Kolumbie je 80, což znamená, že jako národ hledají mechanismy, aby se předešlo nejistotě. Emoce jsou otevřeně vyjadřovány a existují rozsáhlá pravidla pro všechno. To se také odráží v náboženství, které je praktikováno v konzervativní formě a je mnoha lidmi respektováno. Pravidla není nutné následovat, ale to závisí na stanovisku skupiny. Ta určí, zda by pravidla měla být platná i pro členy skupiny. V praxi však Kolumbijci neplánují moc dobře, tudíž se moc nesnaží předejít nejistotě. Jejich špatné plánování může naopak přinášet úzkost a stres.¹¹⁷

V této dimenze je skóre pro Českou republiku 74. Proto má vysokou přednost vyhnout se nejistotě. Typické je dodržování přísných kodexů víry a chování a netoleruje se neortodoxní chování a myšlenky. Lidé mají vnitřní touhu tvrdě pracovat. Inovace můžou být zamítnuty, jelikož bezpečí představuje důležitý prvek v individuální motivaci.¹¹⁸

4.3.5 Index dlouhodobé orientace

Tato dimenze popisuje, jak každá společnost musí udržovat některé odkazy z vlastní minulosti a zároveň se zabývat výzvami současnosti a budoucnosti. Normativní společnosti, které mají nízké skóre, raději zachovávají časem prověřené tradice a normy, zároveň koukají na změny s podezřením. Ty kultury, které dosahují skóre vysoké,

¹¹⁶ HOFSTEDE, G. -- HOFSTEDE, G. J. Kultury a organizace : software lidské mysli : spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití. Praha: Linde, 2007. S. 129-132. ISBN 978-80-86131-70-2.

¹¹⁷ THE HOFSTEDE CENTRE. Colombia. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://geert-hofstede.com/colombia.html>

¹¹⁸ THE HOFSTEDE CENTRE. Czech Republic. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://geert-hofstede.com/czech-republic.html>

zaujímají pragmatický přístup. Podporují šetrnost a úsilí v oblasti moderního vzdělávání, které berou jako způsob, jak se připravit na budoucnost.¹¹⁹

Díky nízkému skóre 13 je kolumbijská kultura klasifikována jako normativní. Lidé v těchto společnostech mají silné znepokojení. Jsou normativní ve svém myšlení. Vykazují velkou úctu k tradicím, relativně malý sklon k úsporám pro budoucnost, a zaměřují se na dosažení rychlých výsledků.¹²⁰

S vysokým skóre 70 je Česká republika nesporně pragmatická. Lidé věří, že pravda je závislá na situaci, kontextu a času. Ukazují schopnost přizpůsobit lehce tradice novým podmínkám. Dále se vyskytuje velký sklon k úsporám a vytrvalost při dosahování výsledků. Mezi Kolumbií a Českou republikou v této dimenzi existuje největší rozdíl.¹²¹

¹¹⁹ HOFSTEDE, G. -- HOFSTEDE, G. J. *Kultury a organizace : software lidské mysli : spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití*. Praha: Linde, 2007. S. 161.164. ISBN 978-80-86131-70-2.

¹²⁰ THE HOFSTEDE CENTRE. Colombia. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://geert-hofstede.com/colombia.html>

¹²¹ THE HOFSTEDE CENTRE. Czech Republic. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://geert-hofstede.com/czech-republic.html>

5 Případová studie

5.1 Rozhovor s vedením obchodního oddělení v Škoda Auto a.s.

Obchodní manažer pro Latinskou Ameriku ve firmě Škoda Auto a.s. mi poskytl rozhovor na téma kulturní odlišnosti při obchodování na kolumbijském trhu. Klíčová otázka zněla, zda obchodní jednání probíhá osobně nebo pouze prostřednictvím komunikačních prostředků. Odpověď mě mile překvapila, jelikož obchodní jednání probíhá i osobně, tudíž je střet s kolumbijskou kulturou přímý.

Jak jsem již uvedla ve čtvrté kapitole, Kolumbijci jsou velcí kolektivisté, dbají na vztahy ve skupině, i proto Kolumbijci obvykle chtějí obchodovat pouze s lidmi, které znají, mají rádi a věří jim. Tento fakt potvrdil i manažer firmy Škoda Auto a.s. Je zvykem před uzavřením obchodu upevnit vztahy, což vyžaduje i několik cest do Kolumbie. Pro lepší navázání vztahů je vhodné se obrátit na místního prostředníka, který se v Kolumbii jmenuje „enchufado“. Jeho funkce je usnadnění prvního jednání tím, že poskytne užitečné kontakty a pomůže s kulturními komplikacemi, které mohou během jednání nastat.

Kolumbijci jsou známí tím, že nedodržují časový harmonogram. I manažer společnosti Škoda Auto a.s. potvrdil, že Kolumbijci nedbají na dochvilnost. Bylo i časté, že Kolumbijci schůzku zrušili. Také je při jednání obvyklé, že kolumbijský partner řeší telefonicky jiné záležitosti. Je zvykem, že v poledne probíhá dvouhodinová pauza, tzv. siesta.

Jedna z otázek se týkala postavení mužů a žen, zda bylo vyžadováno jednat pouze s muži. Odpovědí bylo, že přímo to vyžadováno nebylo, ale žádná žena při obchodním jednání přítomná nebyla.

Materiály pro Kolumbijce byly vypracované nejprve v angličtině, což činilo lehké potíže, proto následovala přeložená verze do španělštiny. Je obecně známo, že občané Latinské Ameriky upřednostňují svůj španělský jazyk. Zkušenosti manažera obchodu jsou

ale takové, že v písemné podobě Kolumbijci anglicky komunikují dobře, ale ústní forma je pro ně jednodušší ve španělštině.

Kompromis pro Kolumbijce představuje známku slabosti, proto jsem jako další otázku zvolila, jak bylo těžké se na něčem s Kolumbijci dohodnout. Odpověď zněla, že v porovnání s evropskými státy bylo těžší se na něčem dohodnout, jelikož Kolumbijci jsou více impulzivní a dávají své emoce více najevo. Nedošlo však k žádným zásadním komplikacím, že by se s nimi nedalo na ničem dohodnout. Vždy se v závěru dospělo k rozhodnutí. Samotné rozhodování je velmi zdlouhavé, neboť, jak již bylo řečeno, pro Kolumbijce čas nehraje zásadní roli.

Poslední otázka se týkala celkově obchodu s Kolumbijci, jak se liší od ostatních zemí. Byly v podstatě zopakovány již zmíněné faktory. Od evropských zemí se liší nejvíce tím, že je potřeba nejdříve navázat osobní vztah, což je pro Evropany nezvyklé. V Evropě se osobní život dělí od toho profesního. Navíc navázání vztahů trvá poměrně dlouho dobu. Dalším rozdílem bylo časté měnění svých rozhodnutí a vracení se k debatování již projednané věci. Tím se celkově jednání prodlužuje. V závěru rozhovoru bylo uvedeno, že Kolumbijci jsou velmi přátelští, proto je pro obě strany obchodní jednání vždy velmi příjemné.¹²²

5.2 Rozhovor s občanem Kolumbie

Rozhovor mi poskytl Kolumbijec Javier Mauricio Cortazar Sanabria, který žije v České republice již tři roky. Díky tomu zná velmi dobře českou i kolumbijskou kulturu. Když se poprvé setkal s českou kulturou, nejvíce ho překvapilo, jak si Češi nechávají odstup. Připadali mu velmi opatrní a chladní, neboť Kolumbijci patří mezi velmi přátelské kultury. Jazyková bariéra v České republice mu připadá obrovská. Uvedl, že španělsky je téměř nemožné se domluvit. Anglicky se dorozumí bez problému s mladými studenty, obecně však má velké problémy, jelikož anglicky moc Čechů neumí. Nicméně dodal, že zná mnoho lidí, kteří mají zájem o studium španělského jazyka. Dále jsem se zeptala, zda zná nějaké výrobky z Kolumbie, které lze zakoupit v českých obchodech. Odpověděl, že

¹²² Telefonický rozhovor s manažerem obchodu společnosti Škoda Auto a.s. – 23. 4. 2015

samozřejmě kolumbijská káva a také těsto na tzv. „arepas“. Vysvětlil, že „arepas“ jsou kukuřičné placky, které jsou v kolumbijské i ve venezuelské kuchyni velmi oblíbené a frekventované. Také se setkal v květinářstvích s kolumbijskými květinami. Naopak v Kolumbii zaregistroval české produkty. Vyjmenoval české pivo, poté alkoholický nápoj Becherovka a také se v Kolumbii může zakoupit české sklo. Rovněž si vzpomněl na automobily značky Škoda. I občana Kolumbie jsem se zeptala, zda se vyskytují rozdíly v přístupu k mužům a ženám během obchodního jednání. Řekl, že ženy mají stejné příležitosti, nicméně obchodní jednání probíhá spíše v mužském osazenstvu. Jako největší rozdíl mezi oběma kulturami uvedl již zmiňované vlastnosti. Češi jsou podle něj více vážní, uzavření. Sám přiznal, že Kolumbijci nedbají na časový harmonogram. Dodal, že Kolumbijci jsou obecně veselejší a více projevují emoce.¹²³

¹²³ Rozhovor s Javierem Mauriciem Cortazarem Sanabriem, Praha, 24. 4. 2015

Závěr

Kolumbie je situována na místě velmi výhodném, jelikož má přístup jak s Pacifickému oceánu, tak i k oblasti Karibiku. Mimo to se také nachází v blízkosti Spojených států. Kolumbie tudíž představuje pro české firmy příležitost proniknout na další trhy regionu.

Pro seznámení se zemí jsem uvedla geografické a demografické ukazatele a stručně popsala historii Kolumbie. Některé historické události měly vliv i na politický a ekonomický vývoj země. Země si prošla mnoha boji, aby získala vytouženou nezávislost. Boje však trvaly i po vyhlášení nezávislosti a mírné nepokoje se na území Kolumbie objevují dodnes příčinou obchodu s drogami.

Ve druhé kapitole jsem provedla analýzu ekonomické situace země. Základní makroekonomické ukazatele potvrdily, že hospodářská situace Kolumbie se vyvíjí s rostoucí tendencí. Dokládá to neustále se zvyšující hodnota HDP a snižující tendence míry inflace a míry nezaměstnanosti. Ze sektorů se na HDP nejvíce podílí služby, což je známka vyspělé ekonomické situace. Dále jsem zanalyzovala obchodní bilanci země, která vypovídá o tom, že v současné situaci zahraničního obchodu převažuje dovoz nad vývozem, jelikož obchodní bilance vykazuje deficit. Při analýze zahraničního obchodu z hlediska teritoriální struktury jsem dospěla k závěru, že největším obchodním partnerem jak pro export, tak pro import jsou Spojené státy. Na druhém místě se pohybuje Evropská unie, což vypovídá o velkém potenciálu pro české podniky. Analýza zahraničního obchodu z hlediska zbožíové struktury ukázala, že těžební průmysl hraje v exportu velkou roli. Nejvíce se z Kolumbie vyváží ropa a uhlí. Také existuje hojný vývoz kávy, květin a banánů, což jsou typické zemědělské komodity pro Kolumbii. Na dovozu se nejvíce podílí ropné výrobky a automobily.

Třetí kapitola se věnovala samotné obchodní spolupráci mezi Kolumbií a Českou republikou. Historie vzájemných vztahů ukázala, že Kolumbie patří mezi země, se kterou Česká republika spolupracuje dlouho dobu. Nicméně kolumbijské velvyslanectví v České republice bylo přesunuto do Vídně a česká ambasáda v Kolumbii byla uzavřena a nyní se veškeré záležitosti řeší přes české velvyslanectví v Limě. Uzavření české ambasády v Bogotě poškodilo české firmy, jelikož mají těžší podmínky pro vstup na kolumbijský trh.

Kolumbie se vyskytuje jako cílová země v rámci proexportní strategie, které byly definovány Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR na období 2012-2020. Přesto podpora od vlády České republiky není dostačující. Mezi Kolumbií a Českou republikou bylo podepsáno několik dohod, mezi nejdůležitější řadíme Mnohostrannou obchodní dohodu mezi EU a Kolumbií. Dohoda představuje zrušení nebo snížení cel, což otevře trh pro další podnikatelské subjekty. Na začátku bylo řečeno, že Kolumbie nepředstavuje významného obchodního partnera pro Českou republiku. Nicméně tento fakt se od uzavření Mnohostranné obchodní dohody mezi EU a Kolumbií mění. Bilance vzájemné výměny mezi Kolumbií a Českou republikou neustále roste. Od roku 2012 se saldo pohybuje v kladných číslech. Nejvíce se z České republiky do Kolumbie vyváží stroje a dopravní prostředky. Dovoz z Kolumbie do České republiky ovládají jednoznačně potraviny, což potvrdil i Kolumbijec J. M. C. Sanabria, jelikož vyjmenované kolumbijské komodity, které lze zakoupit v českých obchodech, byly potraviny. Perspektivních oblastí na kolumbijském trhu existuje hned několik. Většinou se týkají spíše strojírenství, dále také těžební a potravinářský průmysl a zdravotnictví. Zástupci nejvýznamnějších firem, které obchodují s Kolumbií, mi poskytli rozhovory prostřednictvím emailu, kde se svěřili s fungováním své firmy na kolumbijském trhu. Všechny firmy vidí v kolumbijském trhu potenciál díky jeho strategické poloze.

Kulturní a obchodní specifika Kolumbie jsou velmi podobné ostatním zemím Latinské Ameriky. Typickým rysem je odlišné vnímání času, než tomu je zvykem v České republice. V Kolumbii čas nehraje roli. Při obchodním jednání je zásadní dbát na osobní vztahy a věnovat tomu hodně času a trpělivosti. Poté se výsledky dostaví, což potvrdil i manažer obchodu pro oblast Latinské Ameriky společnosti Škoda Auto a.s., který byl ochotný poskytnout mi rozhovor na téma kulturní odlišnosti a jejich vliv na obchodní jednání. Na základě dimenzí definovaných G. Hofstedem pomocí metody komparace jsem zhodnotila rozdílnosti obou kultur. Velký rozdíl se vyskytl v indexu individuality, kde se ukázalo, že česká kultura je více individualistická a naopak kolumbijská kultura je hodně zaměřená na kolektivismus. Největší rozdíl se objevil u indexu dlouhodobé orientace. Kolumbie se orientuje více na tradice, kdežto Česká republika přijme mnohem snáz nové principy a normy.

Většina zdrojů je ve španělštině, jelikož aktualizované statistické údaje o Kolumbii nejsou v příliš hojném zastoupení v anglickém jazyce ani v českém. Jako druhý jazyk

studuji právě španělštinu, díky čemuž jsem mohla bez problémů používat aktuální oficiální kolumbijské statistiky. Díky tomu je také většina zdrojů internetových. Knižní zdroje převládají ve čtvrté kapitole, kde popisuji kolumbijskou kulturu a porovnávám ji s českou kulturou.

Cílem práce bylo provést analýzu obchodní spolupráce České republiky s Kolumbií a porovnat obě kultury. Po zpracování ekonomické situace Kolumbie a po analýze vzájemných obchodních vztahů jsem došla k závěru, že kolumbijský trh představuje potenciál pro české podnikatelské subjekty. Důvodem je právě již zmíněná strategická poloha Kolumbie, dále neustále se vyvíjející trh s růstovou tendencí a v neposlední řadě velký prostor pro zahájení investování do doposud nemodernizovaných odvětví. Při komparaci obou kultur se objevilo mnoho odlišností, které nepochybně ovlivňují obchodní jednání a uzavírání dohod. Z toho důvodu je třeba dbát zásad dané kultury, aby jednání vedlo k úspěchu. Zkušenosti manažera obchodu společnosti Škoda Auto a.s. toho tvrzení potvrdily.

Seznam použité literatury a pramenů

Knižní zdroje:

CAMACHO, Roberto Pineda. *La Constitución de 1991 y la perspectiva del multiculturalismo en Colombia*. Alteridades, 1997, 7.14: 107-129.

GULLOVÁ, S. *Mezinárodní obchodní a diplomatický protokol*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. s. 194-198 ISBN 978-80-247-4418-6.

HOFSTEDE, G. -- HOFSTEDE, G J. *Kultury a organizace : software lidské mysli : spolupráce mezi kulturami a její důležitost pro přežití*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-86131-70-2.

KATZ, L. *Negotiating International Business*. 2. vydání. Charleston: Booksurge Publishing, 2007. ISBN 14-196-3190-X..

LEHMANNOVÁ, Zuzana et al. *Paradigma kultur*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. s. 328-371. ISBN 978-80-7380-297-4.

NAVARRETE, María Cristina. *Génesis y desarrollo de la esclavitud en Colombia Siglos XVI y XVII*. Universidad del Valle, 2005.

OCAMPO, J A. -- THORP, R. -- CÁRDENAS, E. (ed.). *An economic history of twentieth century Latin America. Volume 1, The export age : the Latin American economies in the late nineteenth and early twentieth centuries*. New York: Palgrave, 2000. ISBN 0-333-91304-3.

OCAMPO, José Antonio. *Colombia y la economía mundial, 1830-1910*. México: Siglo Veintiuno, 1984.

PALACIOS, Marco. *Coffee in Colombia, 1850-1970: an economic, social and political history*. Cambridge University Press, 2002.

PRIETO, V., 2011. *Law and Religion in Colombia: Legal Recognition of Religious Entities*. Brigham Young University Law Review, vol. 2011, vyd. 3, s. 691-727 ProQuest Central. ISSN 0360151X.

ZAMYKALOVÁ, Miroslava, *Mezinárodní obchodní jednání*, 3. vydání, Praha: Grada Publishing, 2013, s. 122, ISBN 978-80-247-4418-6.

Elektronické zdroje:

ANDI (Asociación de Industriales de Colombia) (2014). *Colombia: Balance 2014 y perspectivas 2015*.

[online]. [cit. 2015-04-03] Dostupný z:

<http://www.andi.com.co/SitEco/Documents/Balance%202014%20y%20perspectivas%202015.pdf>

BANCO DE REPÚBLICA (2014). *Tasa de desempleo*. [online]. [cit. 2015-03-15] Dostupný z:

<http://www.banrep.gov.co/es/tasas-empleo-desempleo>

BOGOTA (2015). *Ciudad*. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: <http://bogota.gov.co/ciudad>

CANCILLERÍA. *Consulta de Misiones de Colombia en el exterior*. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z:

<https://tramites.cancilleria.gov.co/ciudadano/directorio/Misiones/enExterior.aspx>

CIA The World Factbook (2014). *Geography*. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/co.html>

CIA – World Factbook (2014). *People and Society*. [online]. [cit. 2015-01-03] Dostupný z:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/co.html>

COLOMBIA. *Bandera*. [online]. [cit. 2014-2-27] Dostupný z: [http://www.colombia.com/colombia-](http://www.colombia.com/colombia-info/simbolos-y-emblemas/simbolos/bandera/)

[info/simbolos-y-emblemas/simbolos/bandera/](http://www.colombia.com/colombia-info/simbolos-y-emblemas/simbolos/bandera/)

COLOMBIA. *Clima*. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: [http://www.colombia.com/colombia-](http://www.colombia.com/colombia-info/informacion-general/geografia/clima/)

[info/informacion-general/geografia/clima/](http://www.colombia.com/colombia-info/informacion-general/geografia/clima/)

COLOMBIA. *Departamentos*. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: [http://www.colombia.com/colombia-](http://www.colombia.com/colombia-info/departamentos/)

[info/departamentos/](http://www.colombia.com/colombia-info/departamentos/)

COLOMBIA. *Geografía*. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: [http://www.colombia.com/colombia-](http://www.colombia.com/colombia-info/informacion-general/geografia/)

[info/informacion-general/geografia/](http://www.colombia.com/colombia-info/informacion-general/geografia/)

COLOMBIA ANTE LAS NACIONES UNIDAS (2013). *Sistema político colombiano*. [online]. [cit.

2015-1-5] Dostupný z: http://www.colombiaun.org/Colombia/sistema_politico.html

COLOMBIA ENERGÍA (2014). *Negocios*. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z:

<http://www.colombiaenergia.com/negocios>

COLOMBIATRADER (2014). *Herramientas*. [online]. [cit. 2015-3-13] Dostupný z:

<http://www.colombiatrader.com.co/herramientas>

CZECH TRADE (2014). *Desatero pro obchodování s Kolumbií*. [online]. [cit. 2015-4-23] Dostupný z:

<http://www.czechtrade.cz/czechtrade-svet/amerika/obchodovani-kolumbie/>

ČESKÁ ZBROJOVKA a.s. *Historie, programy, proměny*. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z:

<https://www.czub.cz/cz/pages/116-historie-promeny-programy.aspx>

ČSÚ (2013). *Statistika zahraničního obchodu*. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z:
<https://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>

ČSÚ (2013). *Veřejná databáze*. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z:
http://vdb.czso.cz/vdbvo/maklist.jsp?kapitola_id=27&expand=1&

DANE (2014). *Archivo nacional de datos*. [online]. [cit. 2015-03-16] Dostupný z:
http://formularios.dane.gov.co/Anda_4_1/index.php/catalog/261

DANE (2014). *Balanza comercial*. [online]. [cit. 2015-04-11] Dostupný z:
<http://www.dane.gov.co/index.php/comercio-y-servicios/comercio-exterior/balanza-comercial>

DANE (2014). *Comercio internacional*. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z:
<http://www.dane.gov.co/index.php/comercio-exterior/exportaciones>

DANE (2014). *Estadísticas de Departamento de Servicios*. [online]. [cit. 2015-03-16] Dostupný z:
http://formularios.dane.gov.co/Anda_4_1/index.php/catalog/MICRODATOS#_r=1429016304411&collection=&country

DANE (2014). *Exportaciones*. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z:
<http://www.dane.gov.co/index.php/comercio-exterior/exportaciones>

DANE (2014). *Proyecciones de Poblacion*. [online]. [cit. 2015-01-04] Dostupný z:
http://www.dane.gov.co/files/investigaciones/poblacion/proyepobla06_20/8Tablasvida1985_2020.pdf

EVROPSKÁ KOMISE (2012). *Andean Community*. . [online]. [cit. 2015-03-13] Dostupný z:
<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/andean-community/>

EUROSKOP (2013). *MERCOSUR*. [online]. [cit. 2015-1-7] Dostupný z:
<https://www.euroskop.cz/9139/sekce/mercosur/>

EUROSTAT (2014). *Population structure and ageing*. [online]. [cit. 2015-01-04] Dostupný z:
http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population_structure_and_ageing

FENALCO (2013). *Estudios de Percepción de Tendero Colombiano*. [online]. [cit. 2015-03-16] Dostupný z:
<http://www.fenalco.com.co/percepciondeltendero>

HISTORIA UNIVERSAL (2012). *Cultura Chibcha*. [online]. [cit. 2015-1-12] Dostupný z:
<http://www.historiacultural.com/2009/06/cultura-chibcha-muisca-ceramica-oro.html>

INSTITUT GOUVERNANCE (2012). *El fenómeno político de Álvaro Uribe Vélez*. [online]. [cit. 2015-1-6] Dostupný z: <http://www.institut-gouvernance.org/fr/analyse/fiche-analyse-245.html>

MATOUŠEK CZ a.s. *Úvod*. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z: <http://www.matousek.cz/uvod>

MINISTERIO DE AGRICULTURA Y DESARROLLO RURAL (2014). *Estadísticas*. [online]. [cit. 2015-03-17] Dostupný z: <https://www.minagricultura.gov.co/planeacion-control-gestion/Paginas/Grupo-de-Gestion-Documental-y-Biblioteca.aspx>

MINISTERIO DE AMBIENTE Y DESARROLLO SOSTENIBLE (2014). *Parques Nacionales*. [online]. [cit. 2014-03-11] Dostupný z: <http://www.parquesnacionales.gov.co/portal/es>

MINISTERIO DE COMERCIO, INDUSTRIA Y TURISMO (2014). *Estadísticas e Informes*. [online]. [cit. 2015-03-16] Dostupný z: <http://www.mincit.gov.co/publicaciones.php?id=47>

MINISTERIO DE COMERCIO INDUSTRIA Y TURISMO (2014). *Informes económicos*. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: <http://www.mincit.gov.co/publicaciones.php?id=16590><http://www.mincit.gov.co/publicaciones.php?id=15870>

MINISTERIO DE COMERCIO INDUSTRIA Y TURISMO (2014). *Informe de Industria*. [online]. [cit. 2015-03-17] Dostupný z: <http://www.mincit.gov.co/publicaciones.php?id=15695>

MINISTERIO DE SANIDAD DE COLOMBIA (2014). *Planes estratégicos*. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: <http://www.minsalud.gov.co/Ministerio/DSector/Paginas/plan-estrategico.aspx>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU (2014). *Statistika zahraničního obchodu*. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: <http://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/statistika-zahr-obchod/>

MÚSICA DE COLOMBIA (2012). *Bailes y música*. [online]. [cit. 2015-04-17] Dostupný z: <http://www.colombia-sa.com/musica/musica.html>

MZV ČR. *České filmy na festivalu evropského filmu Eurocine v Kolumbii*. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://www.mzv.cz/lima/cz/staty_akreditace/kolumbie/kulturni_a_skolska_spoluprace_s_kolumbii/ceske_filmy_na_festivalu_evropskeho.html

MZV ČR. *Ekonomická situace země – zemědělství*. [online]. [cit. 2015-03-17] Dostupný z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/kolumbie/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html

MZV ČR. *Kolumbie: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR*. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/kolumbie/ekonomika/obchodni_a_ekonomicka_spoluprace_s_cr.html

MZV ČR. *Návštěva předsedy vlády ČR Mirka Topolánka v Kolumbii*. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://www.mzv.cz/lima/cz/staty_akreditace/kolumbie/vzajemne_cesko_kolumbijske_vztahy/navsteva_predsedy_vlady_cr_mirka.html

MZV ČR. *Očekávaný vývoj v teritoriu – Kolumbie*. [online]. [cit. 2015-03-13] Dostupný z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/kolumbie/ekonomika/ocekavany_vyvoj_v_teritoriu.html

MZV ČR. *Pacifická aliance*. [online]. [cit. 2015-1-8] Dostupný z: http://www.mzv.cz/santiago/cz/obchod_a_ekonomika/pacificka_aliance_ap_cim_je_specificka.html

MZV ČR. *Politické vztahy mezi ČR a Kolumbií*. [online]. [cit. 2015-04-10] Dostupný z: http://www.mzv.cz/lima/cz/staty_akreditace/kolumbie/vzajemne_cesko_kolumbijske_vztahy/politicke_vztahy_mezi_cr_a_kolumbii.html

MZV ČR. *Vnitropolitická charakteristika*. [online]. [cit. 2015-1-6] Dostupný z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/kolumbie/politika/vnitropoliticka_charakteristika.html

MZV ČR. *Zahraničně-politická orientace*. [online]. [cit. 2015-1-6] Dostupný z: <http://www.export.cz/jizni-amerika/kolumbie/kolumbie-zahranicne-politicka-orientace/2311-kolumbie-zahranicne-politicka-orientace>

NOTICIAS FINANCIERAS (2014). *Analisis/La enseñanza de la economia*. [online]. [cit. 2015-03-13] Dostupný z: <http://search.proquest.com/docview/1356438423?accountid=17203>

OGLIASTRI, A. *Culture and Organizational Leadership in Colombia*. Universidad de los Andes. 1998. [online]. [cit. 2015-04-17] http://www.hsfulda.de/fileadmin/Fachbereich_SW/Downloads/Stu/colombian/colombian.pdf

PORTAFOLIO (2015). *Lo que pasó en 2014*. [online]. [cit. 2015-03-17] Dostupný z: <http://www.portafolio.co/economia/agricultura-2014-perspectivas-del-2015>

PROCOLOMBIA (2014). *Export e Import*. [online]. [cit. 2015-04-17] Dostupný z: <http://www.procolombia.co/en/export>

PROCOLOMBIA (2014). *Inversión en el sector servicios de Colombia*. [online]. [cit. 2015-04-15] Dostupný z: <http://www.inviertaencolombia.com.co/sectores/servicios.html>

SENADO DE LA REPÚBLICA (2014). *Partidos y Movimientos Políticos*. [online]. [cit. 2015-1-6] Dostupný z: <http://www.senado.gov.co/partidos-y-movimientos>

SINIS (Sistema Nacional de Información cultural) (2013). *Colombia cultural*. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://www.sinic.gov.co/sinic/colombiacultural/PaginaColCultural.aspx?AREID=3&SECID=8>

ŠKODA AUTO a.s. *Základní údaje*. [online]. [cit. 2015-04-20] Dostupný z: <http://www.skoda-auto.cz/o-spolecnosti/kontakty>

THE HOFSTEDE CENTRE (2015). *Comparison*. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://geert-hofstede.com/czech-republic.html>

THE HOFSTEDE CENTRE (2015). *Colombia*. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://geert-hofstede.com/colombia.html>

THE HOFSTEDE CENTRE (2015). *Czech Republic*. [online]. [cit. 2015-04-16] Dostupný z: <http://geert-hofstede.com/czech-republic.html>

THE WORLD BANK (2013). *GDP*. [online]. [cit. 2015-04-03] Dostupný z: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD/countries/1W-CO?display=default>

- THE WORLD BANK (2014). *Inflation*. [online]. [cit. 2015-04-03] Dostupný z: <http://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG>
- THE WORLD BANK (2014). *Population, total*. [online]. [cit. 2015-01-03] Dostupný z: <http://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL/countries/CO?display=graph>
- UNITED NATIONS (2014). *World Population Ageing – Colombia*. [online]. [cit. 2015-03-27] Dostupný z: <http://www.un.org/esa/population/publications/worldageing19502050/pdf/068colom.pdf>
- UNIVERSIDAD NACIONAL DE COLOMBIA (2014). *Revista Colombiana de Geografía*. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: <http://www.revistas.unal.edu.co/index.php/rcg>
- UNRIC (United Nations Regional Information Centre) (2013). *The guerilla groups in Colombia*. [online]. [cit. 2015-1-6] Dostupný z: <http://www.unric.org/en/colombia/27013-the-guerrilla-groups-in-colombia>
- WORLD POPULATION REVIEW (2014). *Colombia population 2014*. [online]. [cit. 2014-12-29] Dostupný z: <http://worldpopulationreview.com/countries/colombia-population/>
- WORLD VALUES SURVEY (2014). *Important in life: Religion*. [online]. [cit. 2015-4-15] Dostupný z: <http://www.worldvaluessurvey.org/WVSONline.jsp>
- ZETOR a.s. Historie. [online]. [cit. 2015-04-18] Dostupný z: <http://www.zetor.cz/historie>

Ostatní zdroje:

- Emailová korespondence se zástupcem společnosti Matoušek CZ a.s. – 18. 4. 2015
- Emailová korespondence se zástupcem společnosti Česká Zbrojovka a.s. – 20. 4. 2015
- Emailová korespondence se zástupcem společnosti Zetor a.s. – 22. 4. 2015
- Telefonický rozhovor s manažerem obchodu společnosti Škoda Auto a.s. – 23. 4. 2015
- Rozhovor s Javierem Mauriciem Cortazarem Sanabriem, Praha, 24. 4. 2015

Seznam grafů

Graf 1: Pyramida struktury obyvatelstva Kolumbie podle věkových skupin a pohlaví.....	7
Graf 2: HDP Kolumbie v mld. USD (2004-2013).....	18
Graf 3: Růst HDP Kolumbie (2004-2013)	19
Graf 4: Vývoj inflace Kolumbie (2005-2014).....	20
Graf 5: Vývoj míry nezaměstnanosti (2005-2014).....	21
Graf 6: Komoditní struktura českého exportu do Kolumbie, 2013	36
Graf 7: Komoditní struktura českého importu z Kolumbie, 2013	36
Graf 8: Porovnání české a kolumbijské kultury dle G. Hofstede	49

Seznam tabulek

Tabulka 1: Demografické složení Kolumbie.....	7
Tabulka 2: Obchodní bilance Kolumbie v roce 2014 (v milionech dolarů).....	27
Tabulka 3: Teritoriální struktura exportu a importu Kolumbie v roce 2014 v mil. USD....	29
Tabulka 4: Teritoriální struktura exportu za posledních 5 let (2010-2014) v mil. USD	30
Tabulka 5: Teritoriální struktura importu za posledních 5 let (2010-2014) v mil. USD.....	30
Tabulka 6: Komoditní struktura kolumbijského exportu, rok 2014 (v tis. USD).....	31
Tabulka 7: Komoditní struktura kolumbijského importu, rok 2014 (v tis. USD)	31
Tabulka 8: Vývoj vzájemné obchodní výměny 2009–2013 (v tis. USD)	35

Seznam obrázků

Obrázek 1: Kolumbijská vlajka	8
Obrázek 2: Departamenty Kolumbie	10

Seznam příloh

Příloha 1: Podkladové otázky pro manažera obchodu firmy Škoda Auto a.s.	III
Příloha 2: Podkladové otázky pro občana Kolumbie	III

Přílohy

Příloha 1: Podkladové otázky pro manažera obchodu firmy Škoda Auto a.s.

1. Jakou formou probíhalo obchodní jednání? (osobně přes obchodního zástupce, či pouze přes komunikační prostředky)
2. Jak se projevovaly kulturní odlišnosti při jednání?
3. Bylo potřeba navázat dlouhodobý osobní vztah před uzavřením obchodu?
4. Byli Kolumbijci dochvilní, nebo u nich čas nehraje tak důležitou roli?
5. Brali při jednání ohledy na pohlaví? (vyžadovali například jednat pouze s muži?)
6. Předpokládám, že dorozumívací jazyk byla angličtina. Jak jsou na tom Kolumbijci s jeho znalostí?
7. Kompromis pro ně znamená známku slabosti, bylo proto s nimi těžké se na něčem dohodnout?
8. Platilo vždy to, co řekli? Nebo naopak často měnili svá rozhodnutí?
9. Celkově, jak se lišilo obchodování s Kolumbií od jiných zemí?
10. V jaké atmosféře jednání probíhá?

Příloha 2: Podkladové otázky pro občana Kolumbie

1. Jak dlouho žijete v České republice?
2. Co Vás nejvíce překvapilo, když jste se poprvé setkal s českou kulturou?
3. Bylo a je těžké se dorozumět s českými občany?
4. Znáte nějaké kolumbijské produkty, které lze zakoupit na českém trhu?
5. Naopak v Kolumbii, vybavujete si nějaké český výrobky, které lze v místních obchodech zakoupit?
6. Mají ženy v Kolumbii stejné příležitosti jako muži?
7. Jaký je největší rozdíl mezi českou a kolumbijskou kulturou?